

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**KRIMINALISTICKY RELEVANTNÍ STOPY
NA MÍSTĚ TRESTNÉHO ČINU KRÁDEŽE**

Autor práce: Michal Patáčík, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: JUDr. Milan Kocík, MBA

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2024

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. s.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Michal Patáček, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Kriminalisticky relevantní stopy na místě trestného činu krádeže.

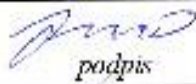
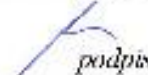
Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Criminally significant traces at the scene of the crime of theft.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, včetně titulu): JUDr. Milan Kocík, MBA

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): říjen 2023

Cíl bakalářské práce: V bakalářské práci bude hlavním cílem popis, rozbor jednotlivých specifík ohledání a zajišťování kriminalisticky upotřebitelných stop na místě činu krádeže. Vedlejším cílem bakalářské práce bude objasnit metodiku co nejdokonalějšího postupu v rámci kriminalistické činnosti Policie ČR.

Student: Michal Patáček, DiS.	23.10.2023 datum	 podpis
Vedoucí práce: JUDr. Milan Kocík, MBA	30.10.2023 datum	 podpis

Schvalují zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	9.11.2023 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	13.11.2023 datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jirí Dušek, Ph.D.	17.11.2023 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce JUDr. Milanu Kocíkovi, MBA za cenné rady,
věcné připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

PATÁČIK, M. *Kriminalisticky relevantní stopy na místě trestného činu krádeže: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2024. 62 s. Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Milan Kocík, MBA

Klíčová slova: kriminalistická stopa, krádež, vloupání, kriminalistika, místo činu, ohledání místa činu, zajištění kriminalistických stop, znalecká pracoviště Policie ČR

Bakalářská práce se zabývá ohledáním místa trestního činu krádeže, zjištěním a následným zajištěním kriminalisticky relevantních stop. Je zde obecně popsán rozbor jednotlivých systematických kroků při ohledání a zajišťování kriminalisticky upotřebitelných stop na místě činu krádeže.

Teoretická část bakalářské práce je rozdělena do šesti hlavních kapitol. V první kapitole jsou vysvětleny základní pojmy, které jsou popsány a analyzovány v další části této bakalářské práce. Druhá kapitola vysvětluje kriminalistické stopy a způsob jejich zjišťování. Třetí kapitola je orientována na ohledání místa činu. Čtvrtá kapitola je věnována specifikacím ohledání místa trestného činu krádeže vloupáním. Pátá kapitola popisuje kriminalistickou identifikaci a metody zkoumání. Šestá kapitola popisuje vyhodnocení kriminalistických stop na expertizním pracovišti a jmenuje jednotlivá expertizní pracoviště Policie ČR.

V empirické části jsou obsaženy tři hlavní kapitoly, konkrétně případ trestného činu krádeže z policejní praxe (kazuistika), přičemž jsou v rámci kazuistiky analyzovány dílčí kroky ohledání místa činu. V dalších podkapitolách empirické části bakalářské práce jsou dva strukturované rozhovory se dvěma odbornými pracovníky OKTE na téma dané problematiky. Závěrečná část je věnována analýze zjištěných dat.

ABSTRACT

PATÁČIK, M. *Criminally significant traces at the scene of the crime of theft.: Bachelor Thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2024. 62 pgs. Supervisor: JUDr. Milan Kocík, MBA.

Keywords: criminal trail, theft, burglary, criminal investigation, crime scene, crime scene examination, securing criminal traces, expert workplace of the Police of the Czech Republic

The bachelor's thesis deals with the investigation of the scene of the crime of theft, the detection and subsequent securing of criminalistically relevant traces. There is a general description of the analysis of individual systematic steps in the examination and provision of forensic evidence of usable traces at the scene of the crime of theft.

The theoretical part of the bachelor thesis is divided into six main chapters. In the first chapter, the basic terms are explained, which are described and analyzed in the next part of this bachelor's thesis. The second chapter explains criminal traces and the method of their detection. The third chapter is focused on examining the crime scene. The fourth chapter is devoted to the specifications of examining the crime scene of burglary. The fifth chapter describes forensic identification and investigation methods. The sixth chapter describes the evaluation of criminal traces at the expert level and names the individual expert workplaces of the Police of the Czech Republic.

The empirical part contains three main chapters, specifically a case of theft from police practice (case study), then in the sub-chapter, an analysis of the partial steps of examining the scene of the crime is applied according to the case study. In the next chapter of the empirical part of the bachelor's thesis, there is a semi-structured interview with two employees of OKTE on the topic of the given issue. The final chapter is devoted to the analysis of the obtained data.

Obsah

Úvod.....	9
1 Cíl a metodika bakalářské práce	10
2 Vymezení základních pojmů.....	11
2.1 Kriminalistika.....	12
2.2 Kriminalistická stopa.....	12
2.3 Kriminalisticko-technická činnost policie.....	13
2.4 Kriminalistická identifikace	14
2.5 Místo činu.....	15
2.6 Znalecké pracoviště	15
2.7 Krádež	16
2.8 Dožádání.....	16
2.9 Odborné vyjádření	16
2.10 Znalecký posudek a znalecké zkoumání.....	17
3 Kriminalistické stopy a jejich zjišťování	18
3.1 Dělení kriminalistických stop.....	18
3.2 Dělení podle mechanismu vzniku	19
3.3 Dělení podle informační hodnoty stopy	19
3.3.1 Dělení podle oboru kriminalisticko-technické a znalecké činnosti.....	20
4 Ohledání místa činu.....	22
4.1 Prvotní a neodkladné úkony na místě činu.....	23
4.2 Statické a dynamické ohledání místa činu.....	24
4.3 Závěr ohledání místa činu	25
5 Kriminalisticky významné stopy na místě činu krádeže.....	26
6 Kriminalistická identifikace a metody zkoumání	31
6.1 Objekty kriminalistické identifikace	32
7 Znalecká zkoumání a odborná pracoviště Policie ČR.....	34

7.1	Kriminalistický ústav Praha	35
7.2	Odbory kriminalistické techniky a expertíz	35
7.3	Kriminalisticko-technické pracoviště.....	36
8	Empirická část.....	37
8.1	Cíl empirické části bakalářské práce	37
8.2	Metody šetření	37
9	Kazuistika.....	38
9.1	Informace zjištěné od pracovníka OKTE oboru trasologie.....	43
9.2	Informace zjištěné od pracovníka OKTE oboru genetika	45
	Závěr	47
	Seznam použitých zdrojů	48
	Seznam zkratk	50
	Seznam tabulek a grafů	51
	Seznam příloh.....	54
	Přílohy	55

Úvod

Ohledání místa činu a správné i důsledné zajištění kriminalisticky upotřebitelných stop je naprosto zásadním postupem, který je ve svém důsledku sice prvním krokem v celém řetězci na sebe navazujících jednotlivých kroků v rámci prověřování spáchaného trestného činu, avšak tím zcela nejzásadnějším. Bez správného metodického přístupu při ohledání místa činu krádeže a řádného zajištění kriminalisticky upotřebitelných stop, nelze patřičně postupovat dále při procesu dokazování spáchání činu pachatelem. Jen díky důslednosti a dodržení stanovených postupů následně při vyhodnocení zajištěných stop na znaleckém pracovišti Policie ČR lze z dodaného materiálu odebrat například biologický materiál, který bude následně dostačujícím důkazem při usvědčení pachatele. Jakýkoliv drobný nedostatek či nešetrná manipulace se zajištěnými stopami na místě činu má naprosto fatální následky v podobě možné kontaminace zajištěné kriminalistické stopy, z čehož poté následuje negativní výstup zkoumání na expertizním pracovišti, a tedy nemožnost užití této stopy v další fázi dokazování. Celý případ mnohdy může zůstat na základě této skutečnosti neobjasněn, a tedy pachateli nebude moct být prokázána vina.

Samotná bakalářská práce je pro obecnou srozumitelnost a jednoznačný výklad dané problematiky rozdělena do devíti hlavních kapitol, tyto jsou dále dle potřeby členěny na podkapitoly, přesněji tato obsahuje úvod, dále následuje teoretická část práce, následně navazuje empirická část práce, závěr bakalářské práce, seznam použité literatury a věcné přílohy.

V teoretické části bakalářské práce je zaměření na problematiku kriminalistické činnosti Policie ČR na místě činu, dále je zde popsán výčet základních postupů policisty či kriminalisty při ohledání a zajištění kriminalisticky upotřebitelných stop. Dále je v předmětné kapitole osvětlen význam specifik ohledání místa trestného činu krádeže.

V empirické části se bakalářská práce zabývá konkrétním případem trestného činu vloupání z policejní praxe (kazuistikou), následně je v bakalářské práci dle kazuistiky aplikován rozbor dílčích kroků ohledání místa činu. Dále v praktické části bakalářské práce je polostrukturovaný rozhovor s pracovníkem OKTE na téma dané problematiky a rovněž je zde výsledná analýza veškerých zjištěných dat.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

V bakalářské práci je hlavním cílem popis, rozbor jednotlivých specifik ohledání a zajišťování kriminalisticky upotřebitelných stop na místě činu krádeže. Vedlejším cílem bakalářské práce je objasnění metodiky co nejdokonalejšího postupu v rámci kriminalistické činnosti Policie ČR.

Bakalářská práce je rozdělena na teoretickou a empirickou část. V teoretické části bakalářské práce jsou, za užití literární rešerše, obsahové analýzy a deskripce definovány základní pojmy problematiky, dále popsány příslušné kriminalistické postupy a specifické metody kriminalistiky.

V empirické části bakalářské práce je zpracována kazuistika, na jejímž základě je proveden analytický rozbor jednotlivých postupů policisty Policie ČR na místě činu a následné šetření skutku. Součástí empirické části bakalářské práce jsou dva polostrukturované rozhovory a rovněž analýza interpretovaných informací. Závěr bakalářské práce přináší souhrnné zhodnocení této práce a naplnění cíle.

2 Vymezení základních pojmů

V úvodní části bakalářské práce budou zevrubně vysvětleny základní kriminalistické pojmy, které budou následně v této práci názorněji popsány. Každý z následujících pojmů tvoří v kriminalistice nedílný článek pomyslné páteře, která dohromady skládá celek naprosto nezbytný pro konkrétní odborné znalosti tohoto oboru, bez nichž se žádný kriminalista skutečně neobjede.

Vztažmo ke shora uvedeným skutečnostem je tedy zřejmé, že se jedná o absolutní základ všech informací, které jsou v bakalářské práci interpretovány, a proto je třeba, aby tyto informace byly jasně a zřetelně popsány, neboť na ně se bude dále navazovat množství dalších informací a jsou tedy nebytné k porozumění celkového kontextu této práce. Na kriminalistiku je třeba nahlížet jako na odborné odvětví, které je třeba patřičně nastudovat, nejen názvosloví a pojmy, ale všechny komplexní informace k jednoznačnému ucelení chápání oboru jako takového a rovněž tohoto aplikování v následné empirické části této bakalářské práce.

2.1 Kriminálnístika

„Je samostatný vědní obor sloužící k ochraně občanů a státu před trestnými činy tím, že objasňuje zákonitosti vzniku, trvání a zániku stop a zákonitosti vyhledávání, shromažďování a zkoumání stop tím, že vypracovává podle potřeb trestního zákona a trestního řádu metody, postupy, prostředky a operace v zájmu úspěšného odhalování, vyšetřování a předcházení trestné činnosti.“¹

Primárním úkolem kriminálnístiky je tedy napomáhat k potlačování zločinnosti především tím, že poskytuje policii a dalším orgánům činným v trestním řízení patřičné nástroje a informace, umožňující dosáhnout odhalení trestných činů a usvědčení jejich pachatelů. Jedině tímto způsobem kriminálnístika jako obor splňuje svoji hlavní úlohu, kterou je potírání zločinnosti pachatelů protiprávní činnosti.²

2.2 Kriminálnístická stopa

Kriminálnístická stopa je obecně definována jako jakákoliv změna, která je v příčinné nebo jiné souvislosti s kriminálnísticky relevantní událostí, a tato existuje nejméně od svého vzniku do zajištění a je vyhodnotitelná současnými kriminálnístickými metodami a prostředky.³

Kriminálnístickou stopou je nejen změna v materiálním prostředí, ale také změna ve vědomí člověka, která příčinně nebo alespoň místně a časově souvisí s vyšetřovanou událostí. Je primárním zdrojem informací o pachateli trestného činu. Jedná se o zcela zásadní faktický poznatek ve věci k dalšímu šetření po zjištění totožnosti pachatele. Je nutno zmínit, že kriminálnístická stopa je otisk v materiálu, který zanechal pachatel a je vždy individuální stopou, která je zanechána konkrétním člověkem, či jeho nástrojem.⁴

Autor zmiňuje praktický příklad, kdy konkrétně jednou z mnoha druhů kriminálnístických stop je například uchopení předmětu rukou – na povrchu předmětu jsou tímto vytvořeny změny – daktyloskopické otisky. Každý člověk má unikátní otisky

---

¹ MUSIL, Jan, KONRÁD, Zdeněk, SUCHÁNEK, Jaroslav. Kriminálnístika. 2. vydání. Praha: C.H. Beck. 2004. ISBN 80-7179-878-9, s. 6.

² ŠIMOVČEK, Ivan, a kol. Kriminálnístika. Plzeň: Vydavatelství Aleš Čeněk. 2011. ISBN 978-80-7380-343-8, s. 11-12.

³ MUSIL, Jan, KONRÁD, Zdeněk, SUCHÁNEK, Jaroslav. Kriminálnístika. 2. vydání. Praha: C.H. Beck. 2004. ISBN 80-7179-878-9, s. 6.

⁴ PORADA, Viktor, a kol. Kriminálnístika. Brno: Akademické nakladatelství. 2001. ISBN 80-7204-194-0, s. 73-74.

papilárních linií na prstech rukou či nohou, a proto se v tomto případě, pokud je zjištěná a v dostatečné kvalitě, poté se jedná o zcela zásadní kriminalisticky upotřebitelnou stopu. Taktéž je vedena národní databáze otisků papilárních linií osob, které již byly trestány, kde je možnost srovnání zajištěné stopy.

2.3 Kriminalisticko-technická činnost policie

Tímto je definována racionální a efektivní činnost při realizaci jednotlivých kriminalisticko-technických metod při vyhledávání, zajišťování, zkoumání a dokumentování kriminalistických stop.⁵

Kriminalisticko-technickými prostředky rozumíme různá technická zařízení, přístroje, materiály, nástroje a postupy, sloužící k realizaci kriminalisticko-technických metod. Kriminalisticko-technickým postupem je ve své podstatě označován specifický postup jednotlivých činností při vyhledávání, zajišťování, zkoumání a hodnocení materiálních stop a jiných věcných důkazů v konkrétních podmínkách určité kriminalisticko-technické metody. Jako v celé kriminalistice, taktéž konkrétně v kriminalisticko-technické činnosti se využívá různých poznávacích metod. Základní metody lze rozdělit do tří skupin:

- Obecné metody poznání – těmito metodami obecně rozumíme pozorování, popisování, měření, porovnávání. Mezi tyto metody lze rovněž zařadit analýzu, syntézu, analogii apod.
- Speciální metody převzaté z jiných vědních oborů – jsou metody měřicí a hodnotící zejména kvalitativní či kvantitativní, např. matematika, fyzika, chemie,
- Specifické kriminalisticko-technické metody – vznikly v rámci rozvoje kriminalistiky a slouží především k jejím potřebám, např. daktyloskopie, mechanoskopie, trasologie aj.“⁶

Autor, na základě svých poznatků z policejní praxe, k této problematice uvádí, se jedná o zcela zásadní postup při vyhledávání upotřebitelných stop na místě činu. Je třeba vzít v potaz tu skutečnost, že se od kvalitního zajištění upotřebitelné stopy odvíjí další

---

⁵ VICHLENDÁ, Milan, a kol., Kriminalistika I. díl, vyd., Holešov, SPŠ MV, 2003, ISBN 97-88071-79-878-1, s. 28.

⁶ VICHLENDÁ, Milan, a kol., Kriminalistika I. díl, vyd., Holešov, SPŠ MV, 2003, ISBN 97-88071-79-878-1, s. 29.

fáze prověřování, případně vyšetřování konkrétního činu, v tomto případě krádeže vloupáním. Stopy jsou na místě zjištěny a dále při manipulaci se zajištěnou stopou nesmí dojít ke kontaminaci stopy jinou DNA, než je ta pachatele. Poté se musí stopy zabalit, tento postup metodicky upravuje (PPP č.100/2018) ⁷, kde je taktéž mimo jiné stanoveno nakládání se zajištěnou stopou. Předepsaně zabalená stopa je zaslána na znalecké zkoumání, které je po vyhodnocení stopy zakončeno vypracovaným odborným vyjádřením ve věci. Nutno zmínit, že výsledný výstup formou znaleckého zkoumání či formou odborného vyjádření, je vyloženě závislý na kvalitně zajištěné, nekontaminované a dobře zabalené kriminalisticky upotřebitelné stopy, jenž splňuje náležitosti k využití při znaleckém zkoumání. To je realizováno zpravidla na OKTE (Oddělení kriminalistické techniky a expertíz) jednotlivých krajů v rámci celého území České republiky.

2.4 Kriminalistická identifikace

Kriminalistická identifikace definována je poznávací metoda, kterou se odborně individualizuje vztah mezi dvěma či více projevy nebo částmi jednoho a téhož materiálního objektu. Totožností se v kriminalistickém slova smyslu rozumí individualizovaný vztah mezi dvěma či více objekty nebo dvěma či více projevy. Tímto je rovněž zahrnuta obecná skutečnost, že jde o dva časově rozdílné stavy jedné a téže zkoumané věci. Například stav nože, jako věci, jímž byl spáchán trestný čin vraždy, před/po spáchání skutku.⁸

Vlastnosti objektů, které se projeví ve stopách a které srovnáváme při kriminalistické identifikaci, se nazývají identifikační znaky. Různé identifikační znaky se liší četností svého výskytu neboli specifičností. Největší význam pro identifikaci mají ty vlastnosti, které jsou nahodilé či atypické pro daný předmět, jedná se o specifické identifikační znaky, jenž se nazývají markanty – jejich nález a komparace následně může vést až k individuální identifikaci určitého objektu.⁹

Na základě zmíněných informací autor věcně uvádí, že užitím specifických identifikačních znaků konkrétního objektu, tedy markantů, lze provést metodou

---

⁷ČESKO. Pokyn policejního prezidenta č. 100/2018, o kriminalisticko-technické činnosti, ve znění pozdějších předpisů.

⁸ MUSIL, Jan, KONRÁD, Zdeněk, SUCHÁNEK, Jaroslav. Kriminalistika. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2004. ISBN 80-7179-878-9, s. 114.

⁹ MUSIL, Jan, KONRÁD, Zdeněk, SUCHÁNEK, Jaroslav. Kriminalistika. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2004. ISBN 80-7179-878-9, s. 116.

porovnání popisu či fotografie se zkoumaným objektem /nalezenou věcí/ například při krádeži, individuální identifikace konkrétního objektu, která je potřebná pro ztotožnění odcizené věci. Zde je nasnadě říci, že se mnohdy jedná o velice triviální záležitost, neboť nám může být k individuální identifikaci odcizeného objektu nápomocná obyčejná nálepka na dané věci, která je natolik specifická a právoplatný majitel si ji umístil na svoji věc, aby si ji tímto způsobem učinil unikátní. Mnohdy má taková to triviální záležitost naprosto zásadní vliv na zjištění identity objektu a má zásadní vliv na další úkony ve věci vedoucí k objasnění skutkového stavu konkrétního činu. Nejedná se však pouze o nálepku nebo jiný štítek, avšak individuální markanty konkrétní pro daný objekt mohou být rovněž unikátně poškozené části objektu, díky nimž lze snadno rozpoznat od druhově shodného objektu, dále specifické mechanické úpravy objektu, jenž jej činí unikátním, výrobní vady či odchylky od standardu při výrobě. Uvedené markanty konkrétního objektu nemusí být na první pohled zcela patrné, je však nutné, aby byly následným znaleckým zkoumáním zjistitelné, změřitelné a v zachytitelné kvalitě rovněž jednoznačně druhově individualizující daný konkrétní objekt.

2.5 Místo činu

Místem činu se rozumí jakýkoliv prostor, jak venkovní, tak vnitřní, kde došlo k vyšetřovanému skutku, rovněž se tímto rozumí každé další místo, které je v příčinné souvislosti s vyšetřovanou událostí. Vztahem ke shora uvedeným skutečnostem lze místo činu rozdělit na:

- Místo činu v užším slova smyslu – jedná se o místo, kde byl trestný čin přímo vykonán (určitý regál v obchodě při krádeži, konkrétní garáž, ve které došlo k vloupání apod.).
- Místo činu v širším slova smyslu – tímto se rozumí jakékoliv místo, které je v přímé souvislosti s trestným činem - např. kde pachatel odhodil nástroj, jímž čin spáchal, kde pachatel čekal na oběť, kde pachatel ukryl kořist apod.¹⁰

2.6 Znalecké pracoviště

V souvislosti s kriminalisticko-technickými a odbornými pracovišti Policie ČR rozumíme taková pracoviště, jejichž hlavní pracovní náplní je znalecká a odborná činnost, tedy zpracování odborných vyjádření a znaleckých posudků z oboru kriminalistika pro

---

¹⁰ VICHLENDÁ, Milan, a kol. Kriminalistika. I. díl. Holešov: SPŠ MV. 2003. ISBN 97-88071-79-878-1, s. 60.

orgány policie a dále pro orgány činné v trestním řízení. Na základě obecného rozdělení se jedná o: Kriminalistický ústav Praha, který je nejvyšším článkem kriminalisticko-technických pracovišť v ČR. Dále pak Pyrotechnickou službu a Odbory kriminalistické techniky a expertiz krajských ředitelství policie, kdy tato pracoviště se při vyžadování odborného a znaleckého zkoumání přibírají přednostně.¹¹

2.7 Krádež

Krádež je definována jako přisvojení si cizí věci tím, že se jí pachatel zmocní, čímž způsobí škodu na majetku osoby nikoliv nepatrnou. Škodu nikoliv nepatrnou v současné době definuje trestní zákon částkou vyšší než deset tisíc korun.¹² Krádež vloupáním je dále specifická tím, že pachatel musí tuto spáchat nedovoleným překonáním uzamčení nebo jiné jistící překážky za užití síly.¹³ Typicky lze uvést postup – vypáčení dveří domu, nebo překonání vysokého oplocení domu, které má za účel ochránit soukromý majetek a následné faktické odcizení věci z uvedeného prostoru.

2.8 Dožádání

Dožádáním se v rámci prověřování skutku rozumí žádost příslušnému odbornému pracovišti, jejímž prostřednictvím policista pověřený objasňováním konkrétní trestní věci k zajištěným věcem a stopám vyžádá znalecké zkoumání. Jedná se o úkon k přibrání znalce v daném oboru, či žádosti o odborné vyjádření.¹⁴

2.9 Odborné vyjádření

Odborné vyjádření je výsledek odborného zkoumání a je rovněž důkazním prostředkem upraveným trestním řádem. Na rozdíl od znaleckého posudku jej nemusí vypracovat soudní znalec, ale postačí příslušný odborník, o jehož kvalitách nejsou pochybnosti. Odborné vyjádření zpravidla obsahuje stručný úvod, výstižný závěr, data

---

¹¹ ČESKO. Pokyn policejního prezidenta č. 100/2018, o kriminalisticko-technické činnosti, ve znění pozdějších předpisů, čl. 2.

¹² Zákon č. 40/2009 Sb. ze dne 8. ledna 2009, Trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, § 205 odst. 1 písm. b.

¹³ ŠÁMAL, Pavel, a kol. Trestní zákoník II. Komentář. 2. vydání. Praha: C.H. Beck. 2010. ISBN 978-80-7400-428-5, s. 1986.

¹⁴ Pokyn policejního prezidenta č. 100/2018, o kriminalisticko-technické činnosti, ve znění pozdějších předpisů, čl. 2, písm., i.

a podpis zpracovatele, tedy na rozdíl od znaleckého posudku se nepopisují metody, prostředky a závěry zkoumání.¹⁵

2.10 Znalecký posudek a znalecké zkoumání

Znalecký posudek je jako výsledek znaleckého zkoumání důkazním prostředkem upraveným trestním řádem. Znalecký posudek je tedy zvláštním, samostatným druhem důkazu, který však nemá v poměru k ostatním důkazům privilegovanou pozici. Znalec je definován jako osoba se speciálními odbornými znalostmi, jmenovaná ministrem spravedlnosti nebo předsedou krajského soudu, která složila znalecký slib a je zapsán v taxativně vedeném seznamu znalců a tlumočnicků. Jedná se o odborníka v určitém oboru, jenž je k danému případu přibrán rozhodnutím příslušného státního orgánu (v trestním řízení rozhodnutím orgánu činném v trestním řízení) k objasnění skutečnosti, k jejichž objasnění je třeba odborných znalostí.¹⁶

Znalecké zkoumání je proces, při kterém se, na základě položených otázek šetřícím orgánem v dožádání, následně provede porovnání dodaných stop a srovnávacích materiálů. To je realizováno za užití odborných postupů a metod, poté znalec konkrétního oboru v písemné formě vytvoří jako výsledek zkoumání znalecký posudek. Znalecký posudek má stanoveny konkrétní náležitosti – tento má ve stručné formě zachycovat celý průběh zkoumání a dále stanovuje výsledky patřičného zkoumání. Jeho sestavení podává znalec v písemné formě či výjimečně ústně osobně do protokolu například u soudního procesu se tímto způsobem může dotyčný znalec vyjádřit.¹⁷

---

¹⁵ VICHLENDÁ, Milan, a kol. Kriminalistika. I. díl. Holešov: SPŠ MV. 2003, ISBN 97-88071-79-878-1, s. 73.

¹⁶ VICHLENDÁ, Milan, a kol. Kriminalistika I. díl. Holešov: SPŠ MV. 2003, ISBN 97-88071-79-878-1, s. 72.

¹⁷ HLAVÁČEK, Jan, PROTIVENSKÝ, Zdeněk, a kol. Praktická Kriminalistika. Praha: KÚ Praha. 2006, s. 168.

3 Kriminalistické stopy a jejich zjišťování

V této kapitole je uvedeno dělení a charakteristika kriminalistických stop tím způsobem, jak jsou v současné době uznávány a aplikovány ve výkonu kriminalistické praxe. Dále v této kapitole je obecně uveden možný výskyt a rovněž dále způsob zajišťování těchto jednotlivých kriminalistických stop.

Kriminalistická dokumentace představuje nezbytný pilíř v rámci výkonu kriminalistické praxe. Slouží především jako důkazní materiál v trestním řízení, čímž zajišťuje objektivní a komplexní zachycení veškerých poznatků a stop týkajících se daného případu. Písemná a obrazová forma: Zachycuje informace o průběhu a výsledcích kriminalistických úkonů na místě činu a znaleckého zkoumání. Jako technické prostředky jsou užívány moderní technologie pro co nejpřesnější a nejdetailnější dokumentaci. Kriminalistická dokumentace se řídí osvědčenými postupy a metodami pro zajištění maximální relevance a spolehlivosti dokumentace zajištěných stop. Poskytuje soudu objektivní a nezpochybnitelné informace o případu. Dále tato usnadňuje práci kriminalistům, umožňuje jim efektivně analyzovat a interpretovat shromážděné poznatky, taktéž zachycuje aktuální stav místa činu a rozmístění všech relevantních objektů. Především však podrobně popisuje stopy, důkazy a další nalezené předměty. Kvalitní a komplexní kriminalistická dokumentace je nezbytným předpokladem pro úspěšné vyšetřování, a tedy objasnění trestných činů. Díky ní je možné shromáždit a zachovat důkazy, analyzovat informace a efektivně směřovat k odhalení pachatelů.¹⁸

3.1 Dělení kriminalistických stop

Kriminalistické stopy, můžeme dělit podle jejich konkrétních charakterizujících kritérií do několika základních skupin. Prvotním dělením se rozumí takzvané základní dělení kriminalistických stop, která dělí stopy do dvou velkých oddělení, konkrétně je jedná o:

Paměťové stopy – tyto lze obecně definovat, že vznikají ve vědomí člověka, který byl určité události přítomen, rovněž bývají označovány jako kriminalisticko-taktické stopy. Tyto bývají získávány a využívány kriminalisticko-taktickými metodami (výslech, konfrontace, rekognice, rekonstrukce apod.). Paměťová stopa je v psychologii chápána

---

¹⁸ ŠIMOVČEK, Ivan, a kol. Kriminalistika. Plzeň: Vydavatelství Aleš Čeněk, 2011. ISBN 978-80-7380-343-8, s. 62.

jako určitý korelát v mysli či nervovém systému člověka, který se týká zkušeností, jež si lze vzpomenout.¹⁹

Materiální stopy – uvedené stopy vznikají v živé i neživé přírodě vnějším působením objektů, mimo lidský mozek. Tyto stopy může dále dělit do níže uvedených kategorií.²⁰

3.2 Dělení podle mechanismu vzniku

Podle mechanismu vzniku kriminalistické stopy následně dělíme na:

Plošné – stopy vznikající vzájemným kontaktem dvou objektů, aniž by se deformovala jejich struktura (tvar povrchu),

Plastické – vznikají vzájemným kontaktem tvrdšího objektu s objektem měkkým, přičemž dojde k deformaci vnější struktury měkkého objektu. Ve formě deformace neboli vtisku jsou zobrazeny vnější strukturální vlastnosti odráženého objektu.

Dynamické – vznikají tím způsobem, když se při kontaktu objektu odráženého a odrážejícího se jeden z nich posune jedním směrem nebo oba vzájemně v protisměru. Struktura odráženého objektu je ve stopě zobrazena tak, že není evidentní, neboť je pohybem transformována a modifikována do podoby dynamické.²¹

3.3 Dělení podle informační hodnoty stopy

stopy odrážející vnější strukturu objektu (stopy podobnosti) – tímto rozumíme změny vzniklé odrazem objektu v materiálním prostředí, kde jsou vytvořeny vnější znaky konkrétního objektu - např. stopy podešve obuvi, otisk prstu, stopa po působení páčidla,

stopy odrážející vnitřní složení objektu (stopy rovnosti) – uvedené stopy vznikají v situaci, při níž dojde k přenesení určité části nositele látky do okolního prostředí - např. stopy krve, jiné tělní tekutiny,

---

¹⁹ PORADA, Viktor, a kol. Kriminalistika Technické, forenzní a kybernetické aspekty. Plzeň, 2016. ISBN 978-80-7380-589-0, s. 146.

²⁰ ŠIMOVČEK, Ivan, a kol. Kriminalistika. Plzeň: Vydavatelství Aleš Čeněk. 2011. ISBN 978-80-7380-343-8, s. 40.

²¹ PORADA, Viktor, a kol., Kriminalistika, vyd., Brno, Akademické nakladatelství, 2001, ISBN 80-7204-194-0, s. 86.

stopy odrážející funkční a dynamické vlastnosti objektu – jedná se především o změny, které jsou charakteristické fyziologickým projevem konkrétní osoby např. způsob chůze.²²

3.3.1 Dělení podle oboru kriminalisticko-technické a znalecké činnosti

Kriminalistická trasologie – samostatný obor zabývající se zkoumáním stop obuvi, pneumatik a jiných podobných stop, v nichž jsou zobrazeny znaky vnější struktury objektu, jenž tyto stopy vytvořil. Řadíme zde stopy bosých a obutých nohou, stopy lidské lokomoce, stopy dopravních prostředků a jiné stopy podobného druhu – jedná se o stopy rtů, ucha, kolen, pěstí, rukou, rukavic, zavazadel, zvířecích nohou, berlí apod.²³

Objektem zkoumání kriminalistické trasologie je i trasa vytvořená chůzí a pohybem osoby. Trasologické stopy odrážejí vnější znaky objektů a funkční i dynamické vlastnosti konkrétních působících objektů. Vnější znaky trasologických objektů primárně dělíme do dvou základních skupin, jmenovitě – znaky všeobecné a znaky specifické. Všeobecné znaky charakterizují skupinovou příslušnost daného objektu. Naproti tomu specifickými znaky rozumíme takový soubor znaků, jenž charakterizují individuálnost daného objektu.²⁴

Stopy obutých a bosých nohou, rovněž dalších částí lidského těla, které vznikají při vzájemné mechanické interakci objektu (člověka) s okolním prostředím, ve kterém se v konkrétním časovém úseku a místě tento objekt nachází. Jsou dány veškerými mechanickými podněty, kterými objekt na své okolí působí. Lze definovat, že v daném prostředí, na něž objekt působí, se tímto odráží veškeré vnější znaky objektu – konkrétně se jedná o velikost, tvar, charakteristické znaky neboli markanty – opotřebení, poškození, nahodilé předměty či doplňky.²⁵

Kriminalistická mechanoskopie – obor zabývající se identifikací, způsobem použití a mechanismem působení nástrojů a jiných technických prostředků, které použil pachatel při páchaní trestné činnosti. Cílem těchto zkoumání je určení skupinové příslušnosti, případně i individuální identifikace použitých nástrojů a též i jiné okolnosti související s jejich použitím. Z kriminalistického hlediska je nástrojem každý

---

²² SVOBODA, Ivo., a kol. Kriminalistika. Ostrava: Key Publishing, 2016. ISBN 978-80-7418-259-4, s. 36.

²³ PORADA, Viktor, a kol., Kriminalistika. Brno: Akademické nakladatelství. 2001. ISBN 80-7204-194-0, s. 228.

²⁴ SVOBODA, Ivo., a kol., Kriminalistika. Ostrava: Key Publishing, 2016. ISBN 978-80-7418-259-4, s.94.

²⁵ SVOBODA, Ivo. Kriminalistika. Ostrava: Key Publishing, 2016. ISBN 978-80-7418-259-4, s. 96.

předmět, který je schopen překonat určité překážky při páchání trestní činnosti nebo při pokusu o ni.²⁶

Kriminalistická daktyloskopie – patří mezi nejstarší disciplíny kriminalistické techniky, která se zabývá identifikací osob. Daktyloskopie je obor zabývající se obrazci papilárních linií na vnitřní straně článků lidských prstů, na dlaních a chodidlech.²⁷ Daktyloskopie se fakticky řídí těmito zákonitostmi:

- a) na světě nejsou dva jedinci se stejnými obrazci papilárních linií,
- b) obrazce papilárních linií zůstávají po celý život relativně neměnné,
- c) papilární linie jsou relativně neodstranitelné, pokud není odstraněna i zárodečná část kůže.²⁸

Mikrostopy – jedná se o zvláštní skupinu kriminalistických stop. Svým charakterem jsou řazeny mezi stopy látkové. Mikrostopy jsou charakteristické tím, že jejich vznik je činností osoby pachatele těžce ovlivnitelný, jejich zahlazení je prakticky nemožné. Tyto stopy vznikají samovolně vlivem působení objektu v prostřední nebo biotickými změnami. Jsou to nepatrné části pevných látek, které jsou pouhým okem těžko zjištělné a jejich odborné kriminalistické zkoumání vyžaduje použití modifikovaných kriminalistických metod. Nejčastěji zde řadíme části kožního epitelu (kožní deriváty), pevné části nečistot z pracovního prostředí, nečistoty z pod nehtů osoby, textilní vlákna, po výstřelové a po výbuchové zplodiny, částičky skla apod. Za mikrostopy nejsou považovány pachové stopy osoby, malé množství kapalin a taktéž nízké koncentrace látek.²⁹

---

²⁶ PORADA, Viktor, a kol. Kriminalistika. Brno: Akademické nakladatelství. 2001. ISBN 80-7204-194-0, s. 219.

²⁷ STRAUS, Jiří a PORADA VIKTOR. Kriminalistická daktyloskopie. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2005. ISBN 80-7251-192-0, s.47.

²⁸ PORADA, Viktor, a kol., Kriminalistika, vyd., Brno, Akademické nakladatelství, 2001, ISBN 80-7204-194-0, s. 194, 195.

²⁹ SVOBODA, Ivo. Kriminalistika. Ostrava: Key Publishing, 2016. ISBN 978-80-7418-259-4, s. 37.

4 Ohledání místa činu

Jak již bylo v dřívější kapitole definováno, jedná se o souhrn veškerých úkonů souvisejících se šetřením policejního orgánu na místě činu.

Již v rámci prvotního šetření na místě činu je nezbytné se zabírat sedmi kriminalistickými otázkami, které jsou základním teoretickým vodítkem pro práci každého kriminalisty, přičemž je nezbytné samotným šetřením skutku objasnit jejich význam. Jedná se konkrétně o tyto otázky: Kdo, co, kdy, kde, jak, čím, proč? ³⁰

Policista, který se na místo činu dostaví jako první, je povinen provést jeho zajištění. Zajištěním rozumíme provedení prvotních neodkladných a neopakovatelných úkonů. Dále to jsou taková opatření na místě činu, které jsou zpravidla označována jako úkony prvotního zásahu na místě činu. ³¹

Ohledáním se rozumí kriminalistická metoda, kterou se bezprostředním pozorováním zjišťuje, zkoumá, hodnotí a podchycuje materiální situace nebo stav objektů, majících vztah k prověřované události, přičemž tato metoda slouží k jejímu poznání a získání důkazů i mnohých nezbytných informací důležitých pro trestní řízení. ³²

Ohledání z hlediska posloupnosti je možno rozdělit na tři druhy. O prvotní ohledání se jedná tehdy, když je určitý objekt podroben ohledání v téže věci poprvé. Opakované ohledání je následné ohledání objektu v téže věci. K tomuto se přistupuje v případě, že v prvotním ohledání nebyly dány ideální podmínky ke zdárnému dokončení, nebo nebyly zjištěny dostačující znaky či prvotní ohledání bylo učiněno nekvalitně. Doplňující ohledání spočívá v dodatečném ohledání předmětů, jejich částí nebo místa již ohledávaných objektů, které při prvotním ohledání nebyly ohledány z důvodu oddělení od objektu, k němuž patří, nebo nebyla známa jejich existence či příslušnost k danému objektu. ³³

---

³⁰ CHMELÍK, Jan. Rukověť kriminalistiky. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. 2005. ISBN 80-86898-36-9, s. 17-18.

³¹ VICHLENDÁ, Milan, a kol. Kriminalistika I. Holešov: SPŠ MV, 2003, , ISBN 97-88071-79-878-1, s. 60.

³² PORADA, Viktor, a kol. Kriminalistika. Brno. Akademické nakladatelství. 2001. ISBN 80-7204-194-0, s. 333.

³³ PORADA, Viktor, a kol. Kriminalistika. Brno. Akademické nakladatelství. 2001. ISBN 80-7204-194-0, s. 337.

V kriminalistické praxi jsou známy čtyři základní druhy ohledání místa činu. Jedná se o ohledání koncentrické neboli postup po pomyslné spirále od okraje místa činu k jeho středu, ve kterém se nachází objekt zájmu. Dále lze při ohledání užít excentrický způsob, tedy postup po pomyslné spirále od středu místa činu směrem k jeho okrajům. Třetím způsobem ohledání místa činu je frontální způsob, při kterém se postupuje po přímé linii z jednoho konce místa činu na druhý. Čtvrtý způsob se označuje jako rajónový způsob ohledání. Při užití tohoto způsobu se místo činu rozdělí na jednotlivé části neboli rajóny, poté se ohledávají zvlášť. Uvedené metody lze při ohledání dle uvážení policisty či vyšetřovatele vhodně kombinovat.³⁴

Zde autor považuje za nutné zmínit nejzásadnější závazný pokyn policejního prezidenta č. 100/2018 o kriminalisticko-technické činnosti Policie ČR, který upravuje veškeré prvotní úkony a postup ohledání místa činu a svým obsahem vymezuje veškeré nezbytné náležitosti při ohledání místa činu.

4.1 Prvotní a neodkladné úkony na místě činu

Prvotními a neodkladnými úkony na místě činu se rozumí takové postupy šetřících policistů na místě činu, jenž jsou provedeny prioritně. V tomto pojetí takovému postupu rozumíme jako jednání okamžité, vztažmo ke všem okolnostem na daném konkrétním místě činu. Ve smyslu PPP č. 100/2018 se jedná o tyto bezodkladné úkony:

- *překažení probíhajícího trestného jednání a zajištění nebo zadržení osoby přistižené při páchání trestného činu,*
- *poskytnutí první pomoci a zabezpečení lékařského ošetření zraněným osobám, včetně jejich odvozu do zdravotnického zařízení, a zabezpečení technické nebo jiné pomoci,*
- *provedení úkonů k zabránění dalších závažných následků, zejména odstranění nebezpečného předmětu, upozornění na nebezpečný předmět, zvláště na překážku na silnici nebo na železnici, vyklizení širšího prostoru v případě možnosti výbuchu, požáru, ozáření, otravy, infekce,*
- *bezprostřední pronásledování pachatele nebo osoby podezřelé ze spáchání trestného činu a její zajištění nebo zadržení,*

---

³⁴ CHMELÍK, Jan. Rukověť kriminalistiky. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. 2005. ISBN 80-86898-36-9, s. 16.

- *pátrání po horké stopě s cílem zajistit nebo zadržet pachatele nebo osobu podezřelou ze spáchání trestného činu nebo zajistit věci a stopy anebo jiné důkazy směřující ke zjištění pachatele,*
- *zjištění totožnosti účastníků, poškozených a svědků události; podle okolností jsou vyzváni, aby zůstali přítomni do příjezdu policisty odpovědného za ohledání a nehovořili spolu,*
- *předběžné zajištění místa činu, jeho vymezení, označení a uzavření (pásem s označením „Policie ČR“ nebo jinými technickými prostředky) a provedení úkonů k uchování věcí a stop, které by mohly být do příchodu policisty odpovědného za ohledání poškozeny, zničeny nebo odcizeny,*
- *splnění povinnosti hlášené služby.*

Vztažmo ke shora uvedeným skutečnostem autor věcně uvádí, že se nejedná o dogmatické pojetí aplikace chronologického sledu úkonů na každé jedno zajištění i ohledání místa činu. Jednotlivé trestné činy se od sebe navzájem mnohdy méně či více odlišují, tudíž vždy nelze postupovat naprosto totožným postupem.

Pořadí provedení prvotních a neodkladných úkonů se primárně řídí okolnostmi zjištěnými v konkrétní události a situaci na místě činu. Přednost mají vždy ty úkony, které zabrání závažnějšímu následku. Nejdůležitější je primárně ochrana života a zdraví osob. Pokud to okolnosti na místě činu dovolí, policista, který se na místo činu dostaví první, fotograficky zadokumentuje v rámci provedení prvotních úkonů stav na místě činu dostupnými prostředky.³⁵

4.2 Statické a dynamické ohledání místa činu

Statické neboli orientační ohledání místa činu je prvotní vizuální prohlídka místa činu za účelem ověření prvotně zjištěných informací, dále získání základního přehledu o místu, prostoru, objektu, kde bude následně prováděno ohledání a stanovení nejvhodnějšího způsobu ohledání.³⁶

Dynamické neboli detailní ohledání místa činu je postup policejního orgánu, který společně s kriminalistickým technikem zvoleným způsobem systematicky ohledává

³⁵ ČESKO. Pokyn policejního prezidenta č. 100/2018, o kriminalisticko-technické činnosti, ve znění pozdějších předpisů, čl.9.

³⁶ VICHLENDÁ, Milan, a kol. Kriminalistika. I. díl. Holešov: SPŠ MV, 2003, ISBN 97-88071-79-878-1, s. 65.

místo činu. Platí zde zásada, že se zvolený systém v průběhu samotného ohledání místa činu nemění, aby nedošlo k případnému opomenutí ohledání některé části místa činu. Místo se ohledává a popisuje ve vzájemných souvislostech. Pozornost při ohledání místa činu je třeba věnovat tzv. negativním okolnostem. Za negativní okolnosti se považují takové skutečnosti, které byly na místě činu ohledáním zjištěny a zcela zřejmě nekorrespondují s materiální situací na místě činu. Nejčastěji se jedná o přítomnost takových stop, které jsou ve vzájemném rozporu s celkovou situací na místě činu.³⁷

4.3 Závěr ohledání místa činu

Po ohledání místa činu provede odpovědný policista kontrolu úplnosti ohledání, shrnutí výsledků a kontrolu úplnosti podkladových materiálů k vyhotovení dokumentace ohledání, jejich případné doplnění a ohledání ukončí.³⁸

Autor zde ze své zkušenosti uvádí nutnost šetřené manipulace se zajištěnými stopami. Při dalším postupu se dbá zejména na to, aby nedošlo k poškození, znehodnocení, kontaminaci či záměně v důsledku neodborné manipulace se zajištěnými kriminalisticky upotřebitelnými stopami.

Závěrečná fáze ohledání slouží zejména k vyhodnocení postupů a výsledků ohledání. Účelem ohledání místa činu je získat odpověď na sedm základních kriminalistických otázek. Tam, kde nelze odpovědi získat přímo, je nutné stanovit kriminalistické verze. Na základě stanovené kriminalistické verze se poté dále vede vyšetřování skutku.³⁹

Na základě veškerých zjištěných informací při ohledání policista sepíše protokol o ohledání. Jedná se o základní dokument, který zachycuje průběh a výsledek ohledání. Tento protokol musí být úplný, přesný, srozumitelný a informace v něm obsažené musí poskytovat věrný obraz ohledávaného místa činu.⁴⁰

---

³⁷ VICHLENDÁ, Milan, a kol. Kriminalistika. I. díl. Holešov: SPŠ MV. 2003, ISBN 97-88071-79-878-1, s. 65.

³⁸ ČESKO. Pokyn policejního prezidenta č. 100/2018, o kriminalisticko-technické činnosti, ve znění pozdějších předpisů, čl. 16.

³⁹ VICHLENDÁ, Milan, a kol. Kriminalistika. I. díl. Holešov: SPŠ MV. 2003, , ISBN 97-88071-79-878-1, s. 66.

⁴⁰ PORADA, Viktor, a kol. Kriminalistika. Brno: Akademické nakladatelství. 2001. ISBN 80-7204-194-0, s. 344

5 Kriminalisticky významné stopy na místě činu krádeže

Stopy na místě činu krádeže jsou závislé na způsobu spáchání činu. Z věcného hlediska, že různé krádeže vloupáním mají odlišný způsob spáchání, je rovněž charakter nalezených stop různý. Ověřenými poznatky z kriminalistické praxe nasvědčují skutečnosti, že se v daném případě jedná převážně o stopy materiální, méně často se jedná o stopy ve vědomí člověka. Stopy materiální se v zásadě odvíjejí od druhu krádeže, který byl na konkrétním místě činu spáchán, na povětrnostních podmínkách, dále také na době, která uplynula od okamžiku spáchání krádeže a jejím faktickým oznámením. Výskyt materiálních stop na místě činu je nejčastěji zjišťován u krádeží vloupáním. Typickými jsou v tomto případě stopy po použití rozličných nástrojů pachatelem, například rozlamovače bezpečnostních vložek zámků, páčidel, hasáků, šroubováků apod., dále trasologické stopy obuvi, stopy rukavic, daktyloskopické stopy a stopy působení na poškozené objekty – vypáčená okna, vylomené dveře, rozbitá skla okenních výplní apod. Takové stopy typické pro krádež vloupáním rovněž na místě činu určují směr působení sil pachatele na objekt a způsob překonání překážky.⁴¹

Z autorovy policejní praxe je nutno zmínit, že se již při příchodu na místo činu je zásadní si všimnout veškerých okolností, které jsou na první pohled odlišné od normálu. Dále je třeba opticky selektovat ty věci (potenciální upotřebitelné stopy), které mohl pachatel na místě činu zanechat. Ať už se jedná o nedopalky cigarety, které jsou ostatně poměrně často nacházeny ať už na místě činu nebo v jeho blízkém okolí. Rovněž je možný výskyt různých věcí, které jsou při chvatném opuštění místa činu na tomto pachatelem zapomenuty. Jedná se například o nástroje pachatele – svítilna, šperhák, šroubovák anebo pachatelova věc osobního charakteru (peněženka, pouzdro s nástroji, oděvní svršek). Tyto nalezené stopy na místě činu jsou důležití svoji vypovídající hodnotou o osobě pachatele – kriminalistickou optikou v těchto vidíme upotřebitelné věcné stopy, respektive biologické stopy.

Na veškeré takové indicie je potřeba se už při samotném počátku ohledání místa činu zaměřovat. V případě potřeby a okolností na místě činu jsou si policisté povinni poskytovat součinnost tak, aby byl co nejrychleji objasněn skutkový stav věci, zejména při provádění neodkladných a neopakovatelných úkonů.⁴²

---

⁴¹ STRAUS, Jiří. a kol. Kriminalistická metodika. 2. vydání. Plzeň: Vydavatelství Aleš Čeněk, 2008, s. 25

⁴² ČESKO. Pokyn policejního prezidenta č. 103/2013, o plnění některých úkolů policejních orgánů Policie České republiky v trestním řízení, ve znění pozdějších předpisů, čl.15.

Nezřídka kdy se stává, že pachatel takovou věc nejen na místě činu použije, ale pak ji i zanechá a z místa činu odejde. Na takové věci, nástroji či plechovce od nápoje se poté vhodnými kriminalisticko-technickými prostředky dají vyselektovat kriminalisticky upotřebitelné biologické stopy DNA. Poté jsou tyto stopy srovnány s databází pachatelů a při troše kriminalistického štěstí je shledána shoda, čímž je ve věci opatřen důkazní prostředek proti konkrétnímu pachateli skutku. V případě, že stopa není v databázi DNA pachatelů trestných činů, je možno podezřelému odebrat vzorek DNA za užití bukalního stěru (stěr buněk osoby z dutiny ústní) a ten následně poslat na zkoumání společně se zajištěnými stopami z místa činu. Metoda analýzy DNA poskytuje možnosti individuální identifikace biologického materiálu. Tyto stopy jsou tedy zásadní a významné, neboť jsou schopny v potřebné kvalitě podat vypovídající hodnotu o konkrétním zkoumaném objektu.⁴³

V případě výskytu biologických stop na místě činu se tyto zajišťují odlišným způsobem vztahmo k tomu, o jaký typ biologické stopy se jedná. V případě krevní stopy v tekutém stavu se tato zpravidla zajišťuje na bavlněná vlákna, jež jsou mírně navlhčená destilovanou vodou. Stopa zaschlé krve se seškrábne do sterilní nádoby, dále pokud se zajišťuje zaschlá krevní stopa na kusu oděvu, tak se zajistí i s oděvem. V případě, že jsou zajištěny nedopalky cigaret nebo žvýkačky, na kterých je výskyt slin, tyto se zajišťují do papírových obálek nebo sterilních sáčků. Pokud se na místě činu zajišťují stopy potu, tak vždy s celým kusem oděvu. Při zajištění stopy ejakulátu se tato zajišťuje stejným způsobem jako stopy krve, tedy na navlhčená bavlněná vlákna nebo na oděvu vcelku. Vlasy či chlupy se zajišťují rukama ve sterilních rukavicích, aby nedošlo k poškození a kontaminaci, poté se balí do sterilní obálky. Stopy svalů či kostí zpravidla zajišťuje soudní lékař při provádění samotné pitvy těla zemřelé osoby. Tyto stopy se balí do sterilních sáčků.⁴⁴

Na místě činu je vždy reálná možnost výskytu daktyloskopických otisků na předmětech, jež pachatel použil, konkrétně například na místě činu opomenutá plechovka od energetického nápoje. Nejnižší hodnota společných znaků pro srovnání zajištěné daktyloskopické stopy pachatele se sbírkou stop pachatelů trestných činů je deset znaků předmětné daktyloskopické stopy.⁴⁵ Dále jsou daktyloskopické otisky velice

---

⁴³ PORADA, Viktor, a kol. Kriminalistika. Brno: Akademické nakladatelství. 2001. ISBN 80-7204-194-0, s. 187.

⁴⁴ SVOBODA, Ivo, a kol. Kriminalistika. Ostrava: Key Publishing, 2016. ISBN 978-80-7418-259-4, s.135.

⁴⁵ SVOBODA, Ivo, a kol. Kriminalistika. Ostrava: Key Publishing, 2016. ISBN 978-80-7418-259-4, s. 67.

vhodné k zajištění ze skleněných částí, na které pachatel sahal nebo s nimi jakkoli manipuloval. Na takovém povrchu se daktyloskopické stopy nejen snadno vytvoří, rovněž jsou dobře zajistitelné. Dále se jedná o zjištění latentních daktyloskopických stop ve formě potně-tukové substance přenesené z článků prstů pachatele na povrch konkrétního nosiče. Ideální forma zajištění na černou želatinovou fólii, kde jsou dobře viditelné a vhodné pro potřeby srovnávání.⁴⁶

Autor poznamenává z policejní praxe, že shora uvedeným způsobem bylo objasněno mnoho skutků krádeže vloupáním do objektů nebo koláren domů, kdy se pachatel opakovaně dotýkal skleněné výplně dveře nebo jiné skleněné části domu. Ke zjištění výskytu předmětných stop lze vytěžit kamerový systém v domě (místě činu nebo jeho blízkém okolí). Zhlédnutím kamerového záznamu v domě lze přesně vytyčit trasu pachatelova pohybu a dále se na jeho celkový skutek zaměřit. Při důsledné analýze jsou vždy odhalena slabá místa, ve kterých pachatel udělá chybu ve svém počínání – dotek v prostoru kolem bez užití rukavic a zanechání tak biologické či daktyloskopické stopy na místě činu nebo příchozí či odchozí trase pachatele.

Autor zde uvádí konkrétní příklad, kdy v jednom případě dokonce byl zaznamenán skutek, v němž pachatel vloupání do panelového domu zpozoroval výskyt kamerového systému v přízemí domu, do něhož neoprávněně vnikl. Poté se jal přelepovat kamery papírovou lepicí páskou, přičemž byl z velké blízkosti zaznamenán kamerovým systémem, který precizně zaznamenal pachatelovu podobu. Dále při ohledání bylo zajištěno jako věcné stopy práce těchto papírových lepicích pásek, které pachatel užil. Takovéto povrchy zle odrážejí daktyloskopické otisky prstů, avšak při užití rozboru DNA se může jednat o kriminalisticky upotřebitelnou stopu. Zcela zásadní je zde skutečnost, zda pachatel při svém jednání alespoň po nějakou kratší dobu s předmětnou věcí manipuloval bez užití rukavic. V kladném případě se bude s velkou pravděpodobností jednat o průkaznou biologickou stopu sloužící následně jako důkaz proti osobě pachatele.

Dále pak je na místě činu reálný výskyt trasologických stop. Rozhodující je výskyt a forma zajištění trasologických stop. Zajištěním je myšleno takové zafixování stopy, aby nedošlo k jejímu faktickému poškození či znehodnocení. Je rozdíl, pokud budou blátivé stopy na terase domu, které nepůjdou nijak sejmout na fólii nebo zajistit odlitkem. V tomto případě musí postačit zajištění stopy formou fotografické dokumentace

---

⁴⁶ STRAUS, Jiří a PORADA VIKTOR. Kriminalistická daktyloskopie. Praha: Vydavatelství PA ČR. 2005. ISBN 80-7251-192-0, s.130-138.

s měřítkem. V případě, že se jedná o otisky na čisté dlažbě, které nejsou blátivé nebo zaprášené, je možno tyto zajistit na fólii, která bude následně upotřebitelné pro další srovnávání nebo stanovení skupinové identifikace případně dle markantů podešve podrážky obuvi možnosti individuální identifikace.⁴⁷

Autor dále zmiňuje skutečnost, kdy v příkladu bylo zároveň uvedeno kamerového záznamu jako důkazního prostředku, neboť se v současnosti jedná o jeden z nejvíce užívaných prostředků. Kamerové systémy jsou velmi rozšířené nejen v rodinných domech nebo panelových domech, ale rovněž i v určité míře v každém velkém městě na území České republiky. Na kamerovém záznamu bývá zachycena podoba pachatele, jeho fyzické parametry a charakteristické vlastnosti (markanty) jako je styl chůze, jizvy, mateřská znaménka, tetování, oblečení. Veškeré tyto relevantní informace jsou do nejmenšího detailu využity při dalším prověřování trestného činu.

Autor uvádím jako další možnost zajištění relevantní stopy na místě činu krádeže je výskyt mechanoskopické stopy. V tomto případě je myšlen vtisku nástroje pachatele, jenž působil na jiný materiál, typicky je na místě činu zjištěná stopa po páčení vstupních dveří či okna určitého objektu. Mechanoskopické stopy jsou typicky zajišťovány fotograficky s měřítkem, případně jako celek – například poškozený zámek vstupních dveří domu. V případě, že se opodál nachází páčidlo nebo jiný obdobný nástroj, který opticky odpovídá způsobené mechanické stopě na místě činu, způsobenými nerovnostmi (znaky po opotřebení),⁴⁸ je tento předmět zajištěn a zkoumán. Při následném zkoumání a zjištění shody stopy, jež byla zajištěna na místě činu a nástroje, který byl zajištěný u podezřelé osoby anebo nalezený na místě činu. V kriminalistické praxi je nutno zkoumat zásadní souvislosti kriminalistických objektů a proces jejich vzniku, což platí především na místě činu, kde jsou při ohledání mimo jiné užívány metody analýzy, dedukce, aj.⁴⁹

Na relevantnosti konkrétní stopy vždy záleží ve vztahu k pachateli skutku. Zásadním kritériem v šetření skutku je zde další neméně důležitá součást tou je modus operandi pachatele. Jedná se o konkrétní postup na místě činu, jenž je charakteristický pro určitou osobu pachatele trestného činu. Způsob spáchání činu je pro potřebu

---

⁴⁷ STRAUS, Jiří, PORADA, Viktor. Kriminalistická trasologie. Praha 2004. ISBN 80-7251-160-2, s.46-47.

⁴⁸ PORADA, Viktor, a kol. Kriminalistika. Brno: Akademické nakladatelství. 2001. ISBN 80-7204-194-0, s. 220.

⁴⁹ PORADA, Viktor, a kol. Kriminalistika (teorie, metody, metodologie). Plzeň: Vydavatelství Aleš Čeněk. 2014. ISBN 978-80-7380-490-9, s. 17.

kriminalistického šetření zcela zásadní.⁵⁰ Na způsobu provedení vždy závisí nejen právní kvalifikace samotného skutku, ale rovněž je zde pohled kriminalistický – kdo a jak krádež provedl. Pokud chceme specifikovat, jakým způsobem pachatel trestného činu jednal, charakterizujeme tzv. operacionální stránku jednání neboli způsob páchání trestného činu. Při šetření a bližším zkoumání způsobu páchání činu je nezbytné se zaměřit na detailní znaky i charakteristické zvláštnosti, kterými je daný trestný čin unikátní, neboť se v daném případě jedná o stopy, které dodávají ucelené informace o jednání pachatele. Význam způsobu páchání trestného činu je zásadní v tom ohledu, že vyvolá příčinné následky ve vnějším prostředí, což je následně zaznamenáno v kriminalistických stopách.⁵¹

Autor zde uvádí příklad, ve kterém je zmíněn pachatel, který se po násilném překonání zabezpečení následně vkrádal do objektů. V těchto objektech vždy odcizil různé hodnotné věci, zlato, peníze, šperky a na odchodu za sebou vždy rozsypal mouku a polil podlahu chemikáliemi, aby za sebou „zametl stopy.“ Tímto způsobem obdobně učinil nejméně ve třech případech. Z uvedených informací jednoznačně vyplývá, že takový modus operandi, neboli postup pachatele, je naprosto unikátní a nezaměnitelný s žádným jiným pachatelem majetkové trestné činnosti.

Vztažmo k uvedeným skutečnostem je zřejmé, že se pachatel skutku krádeže vloupáním dá zjistit a skutek poté objasnit za užití vícero možných kriminalistických postupů, které v komplexním užití jsou mocným nástrojem pro odhalování pachatelů předmětné trestné činnosti.

---

⁵⁰ KONRÁD, Zdeněk, PORADA, Viktor, SUCHÁNEK, Jaroslav, STRAUS, Jiří. Kriminalistika. Kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování. Plzeň: Vydavatelství Aleš Čeněk. 2015. ISBN 978-80-7380-547-0, s. 172

⁵¹ PORADA, Viktor, a kol. Kriminalistika (teorie, metody, metodologie). Plzeň: Vydavatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-490-9, s. 162.

6 Kriminalistická identifikace a metody zkoumání

V obecné terminologii se uvádí, že kriminalistická identifikace je poznávací metoda, kterou se individualizuje vztah mezi dvěma či více projevy nebo částmi jednoho a téhož materiálního objektu. Pojmem totožnost se v kriminalistickém slova smyslu rozumí individualizovaný vztah mezi dvěma či více stavy, projevy nebo částmi jednoho a téže materiálního objektu. Tímto je tedy ve věci zachycena skutečnost, že jde o dva časově rozdílné stavy jedné a téže zkoumané věci. Například stav nástroje, jako věci, jímž byl spáchán trestný čin vraždy, před/po spáchání skutku.⁵²

Teorie kriminalistické identifikace vychází ze tří principů, které mají povahu axiomů a k těmto se postupně dosáhlo osvojením empirických zkušeností.

- Princip individuálnosti objektů – každý objekt materiálního světa, oddělený od vnějšího prostředí s relativně stálými prostorovými hranicemi, je individuální a neopakovatelný.
- Princip relativní stálosti objektů – materiální objekty se vyznačují jistou relativní stálostí, ta je dána setrvačností hmoty a energie každého objektu. Jedná se o důležitou vlastnost, neboť mezi okamžikem spáchání trestného činu a jeho následného objasnění vždy uplyne určitý časový interval, ve kterém je nezbytné, aby bylo možno ze zkoumaného objektu zjistit jeho minulý stav – v době spáchání trestného činu.
- Způsobilost objektů projevovat své vlastnosti navenek – vlastnosti objektů jsou projeveny ve stopách, tyto jsou následně zkoumány i srovnávány při procesu kriminalistické identifikace a jsou nazývány identifikační znaky. Tyto identifikační znaky se liší kvalitativní specifičností i četností jejich výskytu. Jedná se o: **Znaky skupinové** – charakteristické znaky charakterizující samotný objekt, sloužící ke skupinovému zařazení objektů, **Znaky individuální** – specifické identifikační znaky jednotlivých objektů neboli markanty, které ve svém důsledku vedou k individuální identifikaci daného objektu. Tyto znaky se dále rozlišují na znaky poškození, opotřebování, výroby a opracování.⁵³

---

⁵² MUSIL, Jan, KONRÁD, Zdeněk, SUCHÁNEK, Jaroslav. Kriminalistika. 2. vydání. Praha: C.H. Beck. 2004. ISBN 80-7179-878-9, s. 114.

⁵³ VICHLENDÁ, Milan, a kol. Kriminalistika I. díl. vyd. Holešov. SPŠ MV. 2003, ISBN 97-88071-79-878-1, s. 24, 25.

6.1 Objekty kriminalistické identifikace

Do procesu kriminalistické identifikace zpravidla vstupuje několik objektů, jejichž role a vztah k vyšetřované věci v procesu identifikace jsou různé. Primárně jsou rozeznávány objekty ztotožňované a ztotožňující. Jsou dále definovány jako:

Ztotožňovaný neboli identifikovaný objekt – jedná se o objekt, který má přímou souvislost s vyšetřovaným případem a jde o objekt, jenž se odrazil ve stopě nebo jiném odrazu, a proto je tento objekt podrobován identifikaci.

Ztotožňující neboli identifikující objekt – je konkrétní objekt, který zobrazuje identické vlastnosti ztotožňovaného objektu. Objekty kriminalistické identifikace mohou být pouze jedinečné materiální objekty, které mají stabilní prostorové hranice a jsou charakterizovány neopakovatelným souhrnem vlastností. Tímto rozumíme osoby, zvířata, předměty, území, výrobní a ostatní hmotné komplexy.⁵⁴

V kriminalistické identifikaci jsou obecně rozlišovány dvě skupiny ztotožňujících objektů:

- **stopy trestného činu** – jedná se o ztotožňované objekty,
- **srovnávací materiál** – je nositelem informace o ztotožňovaném objektu a je jeho zástupcem při následném identifikačním procesu.

Srovnávací materiál podle jeho povahy dělíme na:

- **uměle vytvořený** – evidenční – vzniklý před tím, než vyvstane konkrétní potřeba identifikace např. daktyloskopická sbírka, sbírka stop z neobjasněných případů,
- **vytvořený ad hoc** – tímto se rozumí srovnávací materiál zajištěný dodatečně např. kontrolní otisky prstů zadržené osoby, pokusně vystřelené střely, zkouška písma provedená s obviněnou osobou,
- **spontánně vzniklý** – tedy vznikající náhodně bez přímých souvislostí s vyšetřovanou událostí, např. přirozeně psané zápisky konkrétní osoby, ukázky ručního písma.⁵⁵

---

⁵⁴ PORADA, Viktor, a kol. Kriminalistika. Brno: Akademické nakladatelství. 2001. ISBN 80-7204-194-0, s. 129.

⁵⁵ VICHLENDÁ, Milan, a kol. Kriminalistika I. díl. Holešov: SPŠ MV. 2003, ISBN 97-88071-79-878-1, s. 25.

V procesu vyšetřování kriminalisticky relevantních skutků a přesněji při samotné realizaci praktických kriminalistických postupů a metod se využívají obecné metody poznání, jež jsou používány i jinými vědními obory. Jedná se konkrétně o metody pozorování, popisování, měření, srovnávání. Dále jsou to rovněž metody matematické, fyzikální, chemické, přičemž jsou taktéž využívány mezioborové metody například fyzikálně chemické. Dále jsou užívány specifické kriminalisticko-technické metody, u nichž je nutno zmínit tu skutečnost, že byly v průběhu let tvořeny i zdokonalovány oborem kriminalistiky pro potřeby vyšetřování – konkrétními příklady jsou zde metody zkoumání papírných linií, metody balistického zkoumání, metody zkoumání ručního i strojového písma aj. Další metody, které kriminalistika ve značné míře užívá, vznikly v odlišných vědních oborech, avšak jsou natolik exaktní a nezbytné pro potřeby vyšetřování, tudíž jsou v kriminalistice užity. Jedná se například o specifické modifikace antropologické a antropometrické metody určování kosterních nálezů apod.⁵⁶

---

⁵⁶ PORADA, Viktor, a kol. Kriminalistika (teorie, metody, metodologie). Plzeň: Vydavatelství Aleš Čeněk. 2014. ISBN 978-80-7380-490-9, s. 65

7 Znalecká zkoumání a odborná pracoviště Policie ČR

Znaleckým zkoumáním z oboru kriminalistika rozumíme užití kriminalistických metod a zjištěných poznatků ve věci k následnému znaleckému zkoumání kriminalisticky relevantních skutečností. Znalecké zkoumání je obsáhlejší metoda, ve srovnání s kriminalistickou expertízou – ta bývá součástí znaleckého zkoumání. Ve znaleckém zkoumání se používají též další metody, než pouze ty kriminalistické – například mezioborové zkoumání. Následné výsledky zkoumání se neinterpretují pouze dle náležitostí kriminalistické identifikace, avšak rovněž dle jiných oborů. V celkovém kontextu se v tomto případě jedná o znalecké zkoumání z mnoha oborů vzájemně souvisejících, jenž ve výsledku tvoří jednoznačné znalecké zkoumání.⁵⁷

Odborné vyjádření znalce lze dožadovat dle § 67 odst. 1 písm. e), zákona 273/2008 Sb. o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů, ve kterém je definováno: „Policie je v souvislosti s odhalováním a šetřením přestupku oprávněna vyžadovat jiné odborné vyjádření.“⁵⁸

Při prověřování či vyšetřování se k dožádání odborného vyjádření či znaleckého zkoumání užívá ust. § 105 odst. tr. řádu, přesněji: „*Je-li k objasnění skutečnosti důležité pro trestní řízení třeba odborných znalostí, vyžádá orgán činný v trestním řízení odborné vyjádření. Jestliže pro složitost posuzované otázky takový postup není postačující, přibere orgán činný v trestním řízení znalce.*“⁵⁹

Při vyžádání znaleckého zkoumání hrají klíčovou roli dva aspekty: jednak policejní orgán musí zvolit optimální moment pro zahájení znaleckého zkoumání s ohledem na specifickou situaci daného případu, jednak vhodná formulace odborných otázek. Znalecký posudek, ať už ve formě odborného vyjádření nebo znaleckého posudku, musí zodpovědět jasně a srozumitelně formulované otázky. Vhodný okamžik nařízení expertízy nelze jednoznačně určit. Záleží na specifické situaci – neexistuje

---

⁵⁷ VICHLENDÁ, Milan, a kol. Kriminalistika I. díl. Holešov: SPŠ MV. 2003, ISBN 97-88071-79-878-1, s. 31.

⁵⁸ Zákon 273/2008 Sb. o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů, § 67 odst. 1 písm. e).

⁵⁹ Zákon č. 141/1961 Sb. ze dne 29. listopadu 1961, trestní řád, ve znění pozdějších předpisů, § 105 odst.1.

univerzální návod, kdy je ideální nařídit expertízu. Vždy je nutné zohlednit individuální okolnosti daného případu.⁶⁰

V rámci vysvětlení problematiky jsou v následujících podkapitolách přiblížena jednotlivá znalecká pracoviště v rámci Policie ČR.

7.1 Kriminalistický ústav Praha

Kriminalistický ústav patří mezi nejstarší a nejprestižnější policejní útvar v České republice. Jedná se o nejvyšší článek kriminalisticko-technických pracovišť Policie ČR. S celostátní působností se již od roku 1958 specializuje na klíčové oblasti forenzní vědy, čímž významně přispívá k objasňování trestných činů. Hlavní činností Kriminalistického ústavu je výkon znalecké a expertní činnosti v pěti klíčových oborech: Elektrotechnika, Chemie, Kriminalistika, Písmoznalectví Strojírenství. Kriminalistický ústav zpracovává znalecké posudky a odborná vyjádření, které slouží jako důkazní materiál v trestních řízeních. Poskytuje tak klíčovou podporu práci policie, státních zastupitelství a soudů. Kromě vlastní expertní činnosti se Kriminalistický ústav aktivně podílí na výchově a vzdělávání špičkových specialistů v oblasti forenzní vědy. Zároveň funguje jako metodicko-řídící pracoviště pro specializované policejní útvar v celé České republice. Nezastupitelnou roli hraje Kriminalistický ústav v oblasti vědeckého výzkumu. Zaměřuje se na vývoj a zavádění inovativních metod a postupů do praxe forenzní vědy, čímž zvyšuje efektivitu a přesnost vyšetřování trestných činů.⁶¹

7.2 Odbory kriminalistické techniky a expertíz

Tyto články se zkráceně nazývají OKTE a představují základní článek v síti kriminalisticko-technických pracovišť na území České republiky. Jejich hlavní náplní je expertní činnost, která zahrnuje zpracování odborných vyjádření a znaleckých posudků z oboru kriminalistika.⁶² OKTE poskytuje odborné analýzy a posudky pro potřeby policie a dalších orgánů činných v trestním řízení. OKTE metodicky řídí práci kriminalisticko-technických techniků v daném regionu – například na územní působnosti města Ostrava. V rámci krajské působnosti poskytují kriminalistické experty k výjezdům na místa

---

⁶⁰ KONRÁD, Zdeněk, PORADA, Viktor, SUCHÁNEK, Jaroslav, STRAUS, Jiří. Kriminalistika. Kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování. Plzeň: Vydavatelství Aleš Čeněk. 2015. ISBN 978-80-7380-547-0, s. 44.

⁶¹ Policie České republiky. Kriminalistický ústav Praha – O nás [online]. 2024. Dostupné z WWW: <https://www.policie.cz/clanek/o-nas-56.aspx>

⁶² Policie České republiky. Odbor kriminalistické techniky a expertíz [online]. 2024. Dostupné z WWW: <https://www.policie.cz/clanek/odbor-kriminalisticke-techniky-a-expertiz-741862.aspx>

mimořádných situací či zvláště závažných trestných činů. Tito na místě působí jako odborný dohled při ohledání případně jako odborní konzultanti.

7.3 Kriminalisticko-technické pracoviště

Tímto pojmem rozumíme pracoviště služby kriminální policie a vyšetřování okresních, městských, obvodních ředitelství Policie ČR. Na uvedeném pracovišti je kriminalisticko-technická činnost vykonávána kriminalistickými technikami. Jedná se o odborně vyškolené policisty a tito jsou zařazeni v jednotlivých kriminalisticko-technických pracovištích Policie ČR v rámci daného území např. Městské ředitelství Ostrava. Náplní činností kriminalistického technika především je:

- kriminalisticko-technické úkony při ohledání místa činu – zjišťování, zajišťování, předběžné vyhodnocení a dokumentování kriminalistických stop,
- úkony související s dokumentací místa činu a jiných procesních úkonů – rekognice, výpověď na místě, rekonstrukce případu apod.
- úkony pro identifikační a evidenční účely např. daktyloskopování osob,
- provádění orientačních expertíz a jejich zpracování,
- zajišťování a zaslání srovnávacích materiálů pro znalecké zkoumání – otisky prstů domácích osob, vzorky biologického materiálu např. slin.⁶³

Autor závěrem kapitoly dodává, že kriminalistický technik zajišťuje stopy a materiály, které slouží jako důkazní materiál a podklad pro expertizní činnost. Důležitá je pečlivá dokumentace místa činu a nalezených stop, včetně pořízení srovnávacích materiálů, což je rovněž úkon v gesci pracovníka kriminalisticko-technického pracoviště. Kvalitně provedená práce kriminalistického technika na místě činu je základem pro následný postup orgánů činných v trestním řízení úspěšné vyšetřování a objasnění trestného činu.

---

⁶³ Policie České republiky. Odbor kriminalistické techniky a expertíz [online]. 2024. Dostupné z WWW: <https://www.policie.cz/clanek/odbor-kriminalisticke-techniky-a-expertiz-741862.aspx>.

8 Empirická část

V této části práce bude blíže obeznámeno s praktickými metodami formou interview s odbornými pracovníky OKTE Frýdek-Místek, oboru trasologie a genetika. Jednotlivé informace popsané v teoretické části této bakalářské práce budou odborně popsány erudovanou osobou předmětného oboru. Přepisy jednotlivých interview budou rovněž obsaženy v příloze bakalářské práce, přičemž výstupní shrnující informace budou věcně uvedeny v závěrečné části bakalářské práce.

8.1 Cíl empirické části bakalářské práce

Cílem empirické části práce bylo na zvoleném konkrétním vyšetřovaném skutku aplikovat v teoretické části této bakalářské práce zmíněné informace a rovněž tímto patřičně demonstrovat postup policejního orgánu při vyšetřování konkrétního případu. Taktéž bylo cílem formou zjištění dotazovaných skutečností od pracovníků OKTE, konkrétně pracoviště oboru trasologie a oboru genetiky, cíleno na dosažení relevantních ucelených informací. Primárně byl kladen důraz na získání empirického materiálu a dále na jeho patřičnou obsahovou i věcnou kvalitativní analýzu.

8.2 Metody šetření

Pro tvorbu empirické části bakalářské práce byla v tomto případě užita metoda případové studie neboli kazuistika, která byla v bakalářské práci následně popsána metodou deskripce a dále bylo užito metody interview při realizaci pohovoru se dvěma odbornými osobami z expertizního pracoviště, jež jsou odborně erudovány v dané problematice. Rovněž byla užita metoda kvalitativní analýzy při následném zpracování získaných dat.

9 Kazuistika

Vyšetřovaný případ se udál v březnu roku 2017 v blíže neuvedené obci na území Moravskoslezského kraje. Samotná skutková podstata trestného činu má charakter přečinu krádeže § 205 odst. 1 písm. a), odst. 3 trestního zákoníku a zločinu vraždy dle § 140 odst. 2, odst. 3 písm. i), j), trestního zákoníku.

V podvečer jednoho březnového dne uvedeného roku byl majitelem domu na tísňovou linku oznámen nález těla přítelkyně. Majitel vypověděl, že byl pár dnů mimo domov a když se vrátil, našel přítelkyni bez známek života v prostoru suterénu života na schodišti rodinného domu v tratolišti krve. Ani přes urgentní hovor na tísňovou linku záchranné služby bohužel nebyl s to pomoci, neboť poškozená již byla v té době po smrti.

Jako prvotní úkony na místě činu policisté zajistili celkové místo činu, rovněž byly prohledány prostory suterénu, zda se na místě nenachází jiná osoba, nebo ve zbylé části rodinného domu či na pozemku náležícím k rodinnému domu, avšak tímto nebyl zjištěn výskyt jiné osoby. Vzhledem ke skutečnosti, že již prvotní známky na těle zemřelé a charakter místa činu naznačovaly násilné úmrtí zaviněné jednáním jiné osoby, byly veškeré následné úkony na místě činu realizovány výjezdem služby kriminální policie a vyšetřování (SKPV) se specializací na vyšetřování násilné trestné činnosti. Na místě činu bylo vizuálním prohlédnutím zjištěno, že se jedná o schodiště suterénu rodinného domu, na jehož konci se nachází tělo zemřelé, přičemž v okolí těla je větší množství krevních stop, dále na schodišti i pod schodištěm na podlaze suterénu a též v přízemní části předmětného domu.

Ohledání místa činu probíhalo od venkovní části pozemku směrem do domu a dále do suterénu. Na vstupních dveřích byly zjištěny drobné stopy po krvi. Dále za vstupními dveřmi na chodbě domu byla viditelná patrná dlažba, na které byly zjištěny červenohnědé trasologické stopy – otisky podrážky obuvi, dále na chodbě byl odložen odpadkový koš s obsahem odpadu uvnitř – zde byly zajištěny věcné stopy – nedopalky cigaret, obalu od pečiva, jako biologická stopa byly zajištěny kapky krve. Dále bylo v chodbě zrcadlo – z něj byly zajištěny daktyloskopické stopy. Pod zrcadlem byla patrná rohož, na níž byl pár modrých gumových pantofli se zaschlou krví na povrchu – ty byly zajištěny v originále jako věcná stopa. Dále byly vpravo viditelné dveře do suterénu, v době ohledání otevřené, přičemž z kliky těchto dveří byla sejmuta pachová stopa. Pohledem na podestu za dveřmi a schodiště do suterénu bylo patrné větší množství krve a ve spodní části schodiště se nacházelo tělo poškozené v pozici ležmo na levém boku. Dále byla na

místě činu zjištěn v tratolišti krve vytvořený nápis M.C. Vedle těla zemřelé se nachází kovová část kladiva bez násady, rovněž tato se stopami krve na povrchu – to bylo zajištěno jako věcná stopa. Při ohledání bylo na těle zemřelé nelezeno mnohačetné poranění hlavy, v oblasti obličeje, temene i týlní části bylo patrné větší množství ran, dále na přední části krku byla patrná bodnořezné poranění, na levé horní končetině bylo viditelné řezné poranění prsteníku levé ruky a zlomenina malíčku levé ruky poškozené. Celkově bylo tímto zjištěno 26 tržně zhmožděných ran ve vlasaté a obličejové části hlavy a dvě bodnořezné rány na přední části krku. Na místě bylo dále učiněno ohledání poschodí do prvního patra domu i vnitřních částí domu. V rámci uvedeného bylo zajištění více různých druhů upotřebitelných stop. V popelnici před domem byla nalezena a zajištěna jako věcná stopa injekční stříkačka se zbytkem neznámé látky uvnitř. Celkově bylo na ohledání místa činu zajištěno 57 kriminalisticky upotřebitelných stop, konkrétně se jednalo o stopy pachové, věcné, daktyloskopické, biologické, mechanoskopické i chemické.

V průběhu vyšetřování, zejména zločinů, je nutno využít veškerých dostupných skutečností a odborných znalostí k posouzení zajištěných stop. Stěžejní je v tomto ohledu bezesporu možnost znaleckého posudku. Na základě znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví soudní lékařství bylo k mechanismu úrazového děje zjištěno, že poškozená byla vystavena aktivnímu útoku zjevně likvidačního charakteru. Bezprostřední příčinou smrti byl úrazově krvácivý šok při mnohačetných otevřených poraněních hlavy, obličeje a krku a následných krevních ztrátách. V závěru znalci zdůraznili, že dle neobvykle velkého, až devastačního charakteru utrpených zranění svědčí o běžně nevidané brutalitě a razanci útoku. Ze soudně-lékařského pohledu šlo o útok zjevně likvidační.

Znalecký posudek z oboru kriminalistika, odvětví mechanoskopie byl vypracován na místně příslušném OKTE. Znalci posoudili věcnou stopu z místa činu – část kladiva zajištěnou vedle těla zemřelé, kdy tuto část následně porovnali s částí lebky poškozené (zajištěna při pitvě zemřelé), kde se nacházely mechanické defekty po působení neznámého tělesa. V tomto případě se jednalo o zámečnické kladivo bez násady, nezjištěného typu či značky. Znaleckým zkoumáním byly na povrchu kladiva nalezeny stopy zaschlé tekutiny červeno-hnědého zbarvení. V předložené části lebky byly zjištěny tři defekty, které byly dále odborně popsány a fotograficky zadokumentovány.

Následným zkoumáním, přesněji odbornou komparací zjištěných stop na zajištěné části lebky společně s předloženou částí kladiva byla ve věci shledána druhová shoda.

Tedy k vytvoření defektů v lebce poškozené, v rámci komparace jejich tvarů a rozměrů s rozměry a tvarem předmětné části kladiva, bylo užito nástroje rozměrově i tvarově totožného či velmi podobného. Biologické stopy se na této části kladiva nepodařilo zjistit.

Prověřováním skutku a podáním vysvětlení dle § 158 odst. 6 tr. řádu blízkých osob poškozené bylo ve věci zjištěno, že poškozená měla vazby na závadové osoby z drogového prostředí. S těmito byla v kontaktu a občas se i osobně stýkala. Na základě zjištěných informací kriminalisté stanovili vyšetřovací verze a dále rozplétali tento případ. Šetřením a podáním vysvětlení majitele domu bylo zjištěno, že pachatel z domu odcizil konkrétně finanční hotovost 48.000,- Kč, dále zlaté předměty – troje hodinky, řetízky a prsteny v blíže neurčeném počtu, 5 ks balení různých léků, dva mobilní telefony majetkem zemřelé, nabíječku mobilního telefonu, sluchátka, v celkové hodnotě přibližně 500.000,- Kč.

Mezi informacemi získanými výpovědi osob bylo kriminalisty zjištěno, že jeden ze známých poškozené byl mladého věku a také velmi mladistvého vzhledu (jméno muže změněno na Pavel N.). S tímto měla být v kontaktu a on byl rovněž drogově závadová osoba. V hledáčku vyšetřovatelů tak vcelku logicky byl tento muž téměř od počátku šetření případu. Při prvotním podání vysvětlení osoby dle § 158 odst. 6 trestního řádu sdělil, že s poškozenou sice v kontaktu byl, avšak v inkriminovanou dobu se na místě v domě rozhodně nenacházel. Dále kriminalistům nesdělil, že by se na smrti poškozené, jakkoliv podílel. Dále kriminalistům vydal prsten, který si měl od poškozené zakoupit a tento prsten pocházel z rodinného domu, kde poškozená se svým přítelem bydlela.

Vzhledem ke zjištěným skutečnostem kriminalisté vytvořili časový snímek, který se zabýval možností, že se Pavel N. na místě činu mohl nacházet. Prověřováním okolí místa činu přineslo cenné informace, když provozní nedaleké provozovny zaznamenal předmětného dne, kdy mělo k vraždě dojít, že se v odpoledních hodinách v podniku zastavil muž mladistvého vzhledu a požadoval přivolání taxislužby, aby jej odvezla do nedalekého města. Tento muž byl dle popisu nápadně podobný právě Pavlu N. Dále byl zjištěn a vyslechnut taxikář, který z místa Pavla N. předmětného dne odvážel a rovněž on výskyt a podobu mladého muže potvrdil.

Vztažmo k těmto skutečnostem, byl prostřednictvím soudu vyžádány údaje o telekomunikačním provozu dle § 88a odst. 1 trestního řádu osoby zavražděné. Z těchto informací bylo mimo jiné zřejmé, že byla opakovaně v kontaktu s Pavlem N. Rovněž

informace telekomunikačního provozu Pavla N. potvrdily, že se jeho mobilní telefon na místě činu v inkriminovanou dobu skutečně nacházel.

Po vyhodnocení veškerých relevantních skutečností a důkazů existovalo důvodné podezření, že se na smrti poškozené podílel právě Pavel N. Z uvedených důvodů byl, po předchozím souhlasu státního zástupce dle § 76 odst. 1 trestního řádu, dotyčný zadržen.

Pod tíhou veškerých kriminalisty zajištěných důkazů následně při podání výpovědi podezřelého dle § 76 odst. 3 trestního řádu nejprve tento potvrdil svoji přítomnost v inkriminovanou dobu na místě činu v rodinném domě, načež se Pavel N. následně ke spáchání zločinu vraždy doznal. Dále s kriminalisty spolupracoval a sdělil, kde se zbavil vražedné zbraně (nože, který byl k útoku vůči poškozené použit rovněž), dále jak naložil s odcizenou finanční hotovostí – tu měl převážně využít na nákup pervitinu a hraní automatů v oblíbené herně. Taktéž tento závěrem sdělil, že jednal pod vlivem pervitinu a alkoholu. Svého jednání litoval. Domníval se, že pokud by nebyl pod vlivem alkoholu a drog, nikdy by poškozené neublížil, protože se spolu dobře znali. Dále byla na základě soudního příkazu realizována domovní prohlídka dle § 82 odst. 1 trestního řádu kamaráda Milana O. (jméno pozměněno) obviněného Pavla N., u něhož se našly věci pocházející z rodinného domu, kde ke spáchání zvláště závažného zločinu vraždy došlo.

Znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a klinické psychologie byl vyžádán k vyšetření duševního zdraví obviněného. Na základě znaleckého posudku bylo k psychologické stránce obviněného zjištěno, že se jedná o výrazně nevyváženou, disharmonicky se vyvíjející osobnost, s nevyrovnaným temperamentem a intelektovou kapacitou v rozmezí lehkého nadprůměru. Dále u obviněného byly zjištěny známky distresu – intenzivně prožívaného stresu, což signalizuje afektivní potíže a aktuální stav emočního zmatku. Testový profil poukazoval na dlouhodobou životní neadekvátnost a celkovou emoční a sociální nezrálou. Měl snahu přenášet vinu na své okolí, bez jakékoliv sebereflexe. Zcela mu chyběl náhled na své problémové chování. Dále bylo tímto stanoveno, že obviněný nejednal pod vlivem duševní nemoci, byl plně schopen rozpoznat nebezpečnost svého jednání pro společnosti.

Odborné vyjádření z oboru kriminalistika, odvětví chemie bylo vyžádáno na základě zkoumaných chemických stop z místa činu. V obsahu injekční stříkačky, která byla nalezena v popelnici před domem, kde bydlela zavražděná s přítelem, byl znalci

zjištěn přítomnost pervitinu. Přítomnost pervitinu byla zjištěna rovněž na více předmětech (blíže nespecifikováno). Z důvodu užívání jiných návykových látek obžalovaným byl ve věci vyžádán znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie. Analýzou dodaných vzorků bylo v krvi a moči obviněného zjištěno větší množství amfetaminu, metamfetaminu a metabolit THC (tetrahydrocannabinol). Stanovená koncentrace metamfetaminu v krvi obviněného Pavla N. odpovídala jeho aktuálnímu ovlivnění touto látkou.

Znalecký posudek z oboru kriminalistika, odvětví genetika byl realizován na místně příslušném krajském OKTE. K dispozici měli znalci jako předmět zkoumání modré pantofle z místa činu a modré triko zn. Kappa (triko Pavla N. vydané matkou obviněného). Dále tito měli k dispozici srovnávací materiál poškozené, který byl pořízen při pitvě těla zemřelého. Poté bylo znaleckým zkoumáním jednoznačně určeno, že na gumových pantoflích i modrém triku zn. Kappa se nachází DNA obviněného a rovněž DNA poškozené, přičemž tyto shody významně překračovaly limitní hodnotu stanovenou pro individuální identifikaci.

Na základě těchto skutečností byl Pavel N. obviněn dle § 160 odst. 1 trestního řádu ze spáchání zvláště závažného zločinu vraždy dle § 140 odst. 1, odst. 3 písm. i), j) trestního zákoníku. Při následném podání vysvětlení jako obviněný se Pavel N. sice držel tvrzení, že na místě v inkriminovanou dobu opravdu nacházel a také s poškozenou užíval pervitin, který zapíjel alkoholem, avšak znovu popíral, že by poškozenou usmrtil. Této verze se Pavel N. ve své výpovědi držel i v rámci hlavního líčení před Krajským soudem v Ostravě a svoji vinu popíral. Krajský soud v Ostravě v rámci hlavního líčení následně Pavla N. shledal vinným ze spáchání zvláště závažného zločinu vraždy dle § 140 odst. 1, odst. 3 písm. i), j) trestního zákoníku a odsoudil jej k trestu odnětí svobody v délce 20 let. Jmenovaný soud se rovněž zabýval možností uložení výjimečného trestu, avšak zřejmě nízký věc pachatele a „relativní možnost převýchovy“ nakonec vedla k předmětnému rozsudku. Obžalovaný si následně podal proti rozsudku odvolání, které však bylo Vrchním soudem v Olomouci zamítnuto.⁶⁴

---

⁶⁴ HRADILOVÁ, Dana, a kol. Kriminalistický sborník. Praha: Kriminalistický ústav Policie ČR. 2021. 1 vydání.

9.1 Informace zjištěné od pracovníka OKTE oboru trasologie

Provedeným interview s pracovníkem OKTE Frýdek-Místek, oboru trasologie bylo tímto věcně zjištěno, že trasologie se jako samostatný obor zabývá zkoumáním stop objektů. Trasologií jsou zkoumány nejen stopy vytvořené lidmi, dále také zvířaty, stopy kousnutí zvířat či osob, a taktéž rovněž rozličné otisky věcí v různorodém materiálu či otiskem předmětu na jiném povrchu. Vytvořenými stopami lidského původu se trasologie zabývá pouze za předpokladu, že se jedná o kontury rukou či nohou osob, tedy tyto stopy neobsahují papilární linie. Na rozdíl od jiných oborů v rámci OKTE, se trasologie zabývá zkoumáním více druhů různých objektů. Podle zjištěných informací pracovníka trasologie jsou statisticky nejčastěji, dle pořadí v četnosti stop, na OKTE zkoumány: trasologické stopy podešve obuvi, následně otisky rukavic, dále otisky pneumatik motorových vozidel, otisky lidských učních boltců, otisky lidských chodidel a lidských dlaní, přesněji kontury těchto částí lidského těla (obrysů bez papilárních linií). Jedná se o naprosto exaktní obor, který při znaleckém zkoumání trasologických stop užívá metody komparace zajištěného materiálu a kriminalistických stop. Shoda musí být mechanicky změřitelná a jednoznačně prokazatelná i vyhodnotitelná, aby byla ve věci možná nepochybná individuální identifikace objektu, jenž stopu vytvořil. Vztažmo k uvedenému je naprosto zásadním předpokladem pro úspěšnou expertízu kvalitní srovnávací materiál, který je základem pro exaktní komparaci se zaslanou upotřebitelnou trasologickou stopou.

Vyhodnocování trasologických stop částí lidského těla je specifické. Na těchto stopách jsou vždy patrné kontury neboli jasné okraje stopy. Charakteristickými rysy vytvořených kontur je zřejmé, o jakou část lidského těla se jedná – například zjevný obrys lidského chodidla. V případě trasologických stop lidského chodidla je zkoumána každá jedna část, dále jsou rozměřeny míry vzrůstu chodidla, postavení prstů, šíře chodidla a též různé anomálie chodidla neboli specifické markanty. U chodidel se typicky jedná o kuří oka, bradavice, chybějící články prstů, specifickou klenbu chodidla apod. Trasologické stopy nejsou evidovány v žádné databázi. To je dáno reálným faktem, neboť tyto podléhají značné opotřebitelnosti, a proto stopy nelze zpětně patřičně srovnávat – chybí nezbytné markanty potřebné pro komparaci například u trasologických stop obuvi. Naopak v této problematice lze poměrně s velkou úspěšností, až devadesátiprocentní, srovnávat zajištěný materiál trasologických stop z místa činu, například podešve obuvi z místa činu a takto poté konkrétnímu pachateli prokázat sériově spáchanou trestnou činnost – za předpokladu, že daný pachatel za užití konkrétní obuvi se opakovaně

dopouští trestné činnosti v krátkém časovém období. Při znaleckém zkoumání oboru trasologie se určuje skupinová či individuální identifikace objektu, který stopu vytvořil. Skupinová identifikace objektu je dána jeho typem, například konkrétním typem obuvi. Znaleckým zkoumáním a užitím komparace objektu s dodanou stopou lze následně stanovit individuální identifikaci daného objektu, který stopu vytvořil. Demonstrováno na konkrétním příkladu, kdy pachatel užívá k páčání trestné činnosti dvoje boty stejného typu a mezi skutky si je mění. Znaleckým zkoumáním je zcela nezbytné stanovit individuální identifikaci předmětné obuvi dle dodané stopy z místa činu, aby bylo nepochybné, kterou obuv při konkrétním trestném činu pachatel použil.

Z interview s pracovníkem trasologie OKTE bylo zjištěno, že ke znaleckému zkoumání jsou nejčastěji dodávány stopy z místa činu jsou zasílány stopy podešve obuvi, jedná se až o devadesát procent dodaných stop, dále jsou zasílány otisky pneumatik motorových vozidel, stopy po textiliích např. oděv či rukavice, následně jsou to otisky částí lidského těla, přičemž nejčastěji se jedná o otisk lidské ruky bez papilárních linií, otisk lidského ucha, stopy po kousnutí zvířat anebo stopy lidského kousnutí.

9.2 Informace zjištěné od pracovníka OKTE oboru genetika

V rámci získání odborných informací byl taktéž realizován interview s pracovníkem OKTE Frýdek-Místek, oboru genetika. Tímto bylo věcně zjištěno, že genetika se jako samostatný obor zabývá zkoumáním biologických stop a materiálů, na nichž se tyto stopy vyskytují. Na OKTE jsou zasílány věcné stopy v podobě předmětu, se kterým pachatel manipuloval nebo zanechal na místě činu – velmi často v případě majtkové trestné činnosti. Nejčastěji se u majtkové trestné činnosti zasílají stopy v podobě stěru na odběrové sadě tampónů, konkrétně z různých předmětů nebo míst, se kterými byl pachatel v přímém kontaktu a zanechal tam svoji biologickou stopu (DNA). Další variantou zasílání stop jsou věcné stopy v podobě oděvních svršků poškozených anebo podezřelých osob, tedy věci vydané či nalezené na místě činu, potenciálně potřísněné biologickým materiálem, případně mohou tyto být v kombinaci s věcnými stopami např. nůž jako věcná stopa, na kterém je zároveň stopa biologická. V rámci každého dožádání o znalecké zkoumání má být dle pokynů také dodán eliminační materiál domácích nebo zúčastněných osob neboli bukální stěr.

V případě vzniku upotřebitelné stopy je nezbytné, aby pachatel s předmětem manipuloval a zanechal tak na něm svůj biologický materiál (svoji DNA), neboť u každého jedince neustále dochází k nekontrolovanému troušení biologického materiálu např. pocením či odpadáváním drobných kousků kůže. Z hlediska genetiky se jedná o zajistitelné stopy, nutno podotknout, že musí být zjištěny na místě činu a následně za užití sterilních a ochranných pomůcek zajištěny tak, aby nedošlo ke znehodnocení vzorku DNA kontaminací.

Při samotném vyhodnocení vzorků se postupuje striktně šetrně a v izolované místnosti, aby nedošlo ke kontaminaci či záměně vzorku. V laboratoři se poté ze vzorku izoluje DNA, poté se zjišťuje koncentrace DNA, čímž je stanoveno, zda konkrétní vzorek obsahuje dostatečné množství DNA pro následnou analýzu. Kvalitní vzorky jsou amplifikovány a analyzovány za účelem zjištění přesného profilu DNA. Na závěr procesu získává číselnou hodnotu a vzorek je přetransformován do přehledné tabulky stanoveného profilu DNA. Poté je vícero možností výsledného profilu DNA. Pokud byl stanoven úplný profil DNA, který je vhodný k porovnání s jinými profily DNA, tak v předmětném případě profil odpovídá jedné konkrétní osobě a je ideální ke stanovení individuální identifikace. Rovněž je možnost stanovení smíšeného profilu DNA, může se v případě

směsí jednat o majoritní složku, která je vhodná k porovnání s jinými profily DNA. Uvedený profil poté lze použít ke komparaci a možné individuální identifikaci. V dalším případě lze stanovit neúplný smíšený profil DNA, který je však vhodný pro komparaci s profilem DNA konkrétní osoby – zde je nutno mít dodán bukalní stěr domácí osoby a v ideálním případě bukalní stěr pachatele, případně mít vytipovaného pachatele, který už má svůj profil DNA v registru ND DNA. V tomto případě je při znaleckém zkoumání možnost komparací určit shodu.

Při žádosti o expertizní zkoumání je vždy žádoucí, aby byly znaleckému pracovišti poskytnuty detailní informace o vyšetřovaném skutku, zejména při zajištěném oděvu a nutnosti z něj zajistit biologickou stopu. Při provádění zkoumání je poté vyšší pravděpodobnost úspěšnosti v zajištění potřebného množství a kvality vzorku pro následné vyhodnocení a stanovení konkrétního profilu DNA.

Nejčastějšími typy vzorků v rámci zkoumání oboru genetiky řadíme (sestupně): stěry biologického materiálu na tamponu, přibližně až osmdesát procent dodaných vzorků na OKTE, dále to jsou věcné stopy - nástroje, kterými došlo k vloupání s nimiž pachatel manipuloval – výskyt biologické stopy, poté nedopalky cigaret zanechány na místě činu s obsahem výskytu biologické stopy, následně kusy oblečení jako věcné stopy – na nichž jsou biologické stopy ve formě krve, slin, jiného biologického materiálu, a ve výjimečných případech se jedná o vzorky z pitvy ze soudního lékařství – srovnávací biologický materiál z těla zemřelé osoby např. kus svaloviny.

Závěr

Bakalářská práce se faktickou i věcnou formou zabývala tématem kriminalistických stop a jejich zjišťováním dále zajišťováním, expertizním zkoumáním a vyhodnocením jako důkazu proti pachateli trestného činu krádeže. Cíle této práce bylo osvětlit základní pojmy nezbytné k získání patřičného vhledu do policejní či obecně vzato kriminalistické terminologie.

V teoretické části práce bylo obsaženo odborné terminologické minimum k pochopení problematiky. Zejména díky vhodnému vysvětlení jednotlivého názvosloví a základních termínů byl poskytnut vhled do problematiky formou množství ucelených informací, které jsou v této práci obsaženy. Jedná se o základní a zcela nezbytné zásady i postupy pro zdárné ohledání místa činu. V teoretické práci bylo vysvětleno taktéž hodnotové hledisko precizního ohledání místa činu, neboť pouze tímto postupem lze poté poskytnout kvalitní kriminalistické stopy pro expertizní zkoumání a následný vznikuvší důkaz proti pachateli předmětného trestného činu, jenž svou existencí přispívá k jeho následnému odsouzení i spravedlivému trestu.

V empirické části bakalářské práce byla formou deskripce učiněna kazuistika konkrétního případu, jenž byl zčásti publikován, z policejního vyšetřování oddělení vražd SKPV Krajského ředitelství policie MS kraje. Dále v empirické části této práce byly formou dvou polostrukturovaných interview získány informace od odborných pracovníků z OKTE Frýdek-Místek, oboru trasologie a oboru genetika. V empirické části bylo objektivně zjištěno konkrétních informací, jenž formou i obsahem stvrzují skutečnosti obsažené v teoretické části této práce. Zjištěné informace následně byly analyzovány formou dvou samostatných grafů. V příloze byla za účelem statistického srovnání vložena souhrnná tabulka výskytu krádeží vloupáním do rodinných domů na území České republiky za rok 2023.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. MUSIL, Jan, KONRÁD, Zdeněk, SUCHÁNEK, Jaroslav. Kriminalistika. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2004, 583 s. ISBN 80-7179-878-9.
2. VICHLENDÁ, Milan, a kol. Kriminalistika I. díl. Holešov: SPŠ MV, 2003, 147 s. ISBN 97-88071-79-878-1.
3. HLAVÁČEK, Jan, PROTIVENSKÝ, Zdeněk, a kol. Praktická Kriminalistika, Praha: KÚ Praha, 2006, 240 s. ISBN nepřiděleno – určeno pro služební potřebu.
4. PORADA, Viktor, a kol. Kriminalistika, Brno: Akademické nakladatelství, 2001, 746 s. ISBN 80-7204-194-0.
5. STRAUS, Jiří, PORADA, Viktor. Kriminalistická trasologie. Praha: Kriminalistický ústav Praha Policie ČR, 2004, 287 s. ISBN 80-7251-160-2.
6. PORADA, Viktor, a kol. Kriminalistika Technické, forenzní a kybernetické aspekty. Plzeň: Vydavatelství Aleš Čeněk, 2016, 1018 s. ISBN 978-80-7380-589-0.
7. CHMELÍK, Jan. Rukověť kriminalistiky. Plzeň: Vydavatelství Aleš Čeněk, 2005, 532 s. ISBN 80-86898-36-9.
8. STRAUS, Jiří a PORADA VIKTOR. Kriminalistická daktyloskopie. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2005, 285 s. ISBN 80-7251-192-0.
9. SVOBODA, Ivo. a kol. Kriminalistika. Ostrava: Key Publishing, 2016, 374 s. ISBN 978-80-7418-259-4.
10. MUSIL, Jan, KONRÁD, Zdeněk, SUCHÁNEK, Jaroslav. Kriminalistika. Praha: C.H. Beck, 2001, 512 s. ISBN 80-7179-362-0.
11. KONRÁD, Zdeněk, PORADA, Viktor, SUCHÁNEK, Jaroslav, STRAUS, Jiří. Kriminalistika. Kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování. Plzeň: Vydavatelství Aleš Čeněk, 2015, 414 s. ISBN 978-80-7380-547-0.
12. STRAUS, Jiří. a kol. Kriminalistická metodika. 2. vydání. Plzeň: Vydavatelství Aleš Čeněk, 2008, 315 s. ISBN 978-80-7380-124-3.
13. PORADA, Viktor, a kol. Kriminalistika (teorie, metody, metodologie). Plzeň: Vydavatelství Aleš Čeněk, 2014, 459 s. ISBN 978-80-7380-490-9.
14. ŠÁMAL, Pavel, a kol. Trestní zákoník II. Komentář. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2010, 3586 s. ISBN 978-80-7400-428-5.

15. ŠIMOVČEK, Ivan, a kol. Kriminalistika. Plzeň: Vydavatelství Aleš Čeněk, 2011, 405 s. ISBN 978-80-7380-343-8.
16. HRADILOVÁ, Dana, a kol. Kriminalistický sborník. Praha: Kriminalistický ústav Praha Policie ČR, 2021, 1 vydání. 80 s. ISBN nepřiděleno – určeno pro interní potřebu.

Elektronické zdroje

Policie České republiky. Kriminalistický ústav Praha – O nás [online]. 2024. [cit. 2024-03-01]. Dostupné z WWW: <https://www.policie.cz/clanek/o-nas-56.aspx>

Policie České republiky. Kriminalistický ústav Praha – O nás [online]. 2024. [cit. 2024-03-01]. Dostupné z WWW: <https://www.policie.cz/clanek/celorepublikove-utvary-kriminalisticky-ustav-praha-zpravodajstvi-test-1.aspx>

Policie České republiky. Odbor kriminalistické techniky a expertíz [online]. 2024. [cit. 2024-03-03]. Dostupné z WWW: <https://www.policie.cz/clanek/odbor-kriminalisticke-techniky-a-expertiz-741862.aspx>

Policie České republiky. Statistické přehledy kriminality za rok 2023 [online]. 2024. [cit. 2024-03-10]. Dostupné z WWW: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2023.aspx>

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb. ze dne 8. ledna 2009, trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
2. ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb. ze dne 29. listopadu 1961, trestní řád, ve znění pozdějších předpisů.
3. ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb. ze dne 17. července 2008, o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
4. ČESKO. Pokyn policejního prezidenta č. 100/2018, o kriminalisticko-technické činnosti, ve znění pozdějších předpisů.
5. ČESKO. Pokyn policejního prezidenta č. 103/2013, o plnění některých úkolů policejních orgánů Policie České republiky v trestním řízení, ve znění pozdějších předpisů.

Seznam zkratk

KÚ	Kriminalistický ústav
OKTE	Odbor kriminalistické techniky a expertíz
DNA	Deoxyribose Nucleic Acid (Deoxyribonukleová kyselina)
SKPV	Služba kriminální policie a vyšetřování
ND DNA	Národní databáze DNA
ČR	Česká republika
MS	Moravskoslezský
aj.	a jiné
např.	například
apod.	a podobně

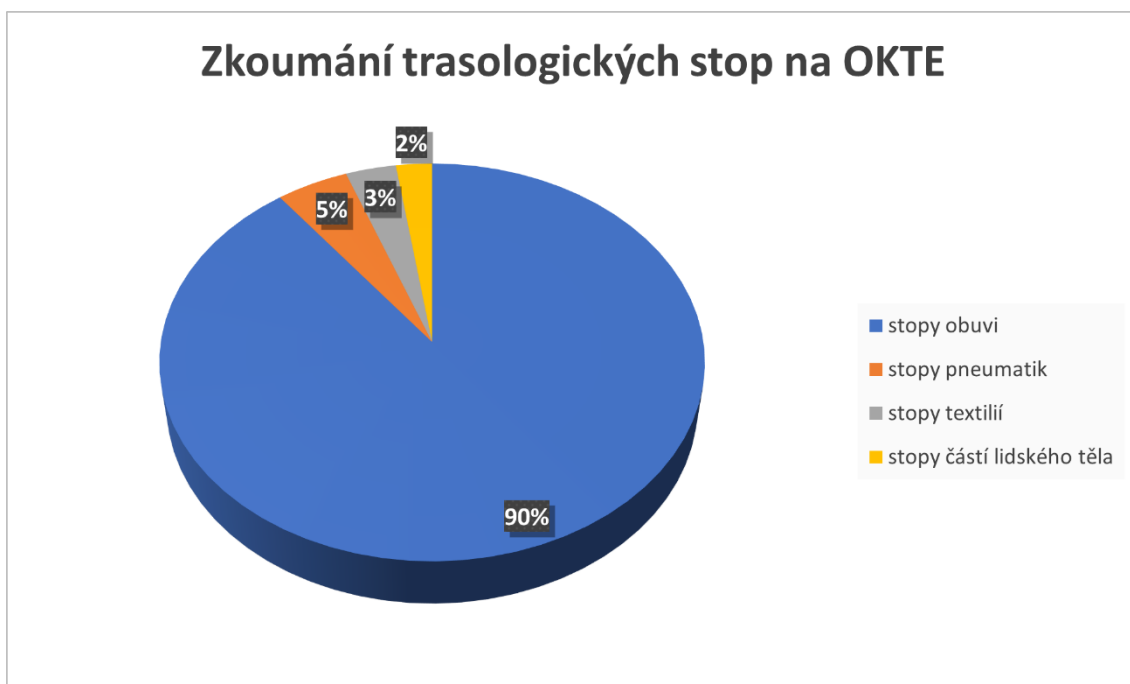
Seznam tabulek a grafů

Graf I: Znázornění zkoumání stop oboru Trasologie

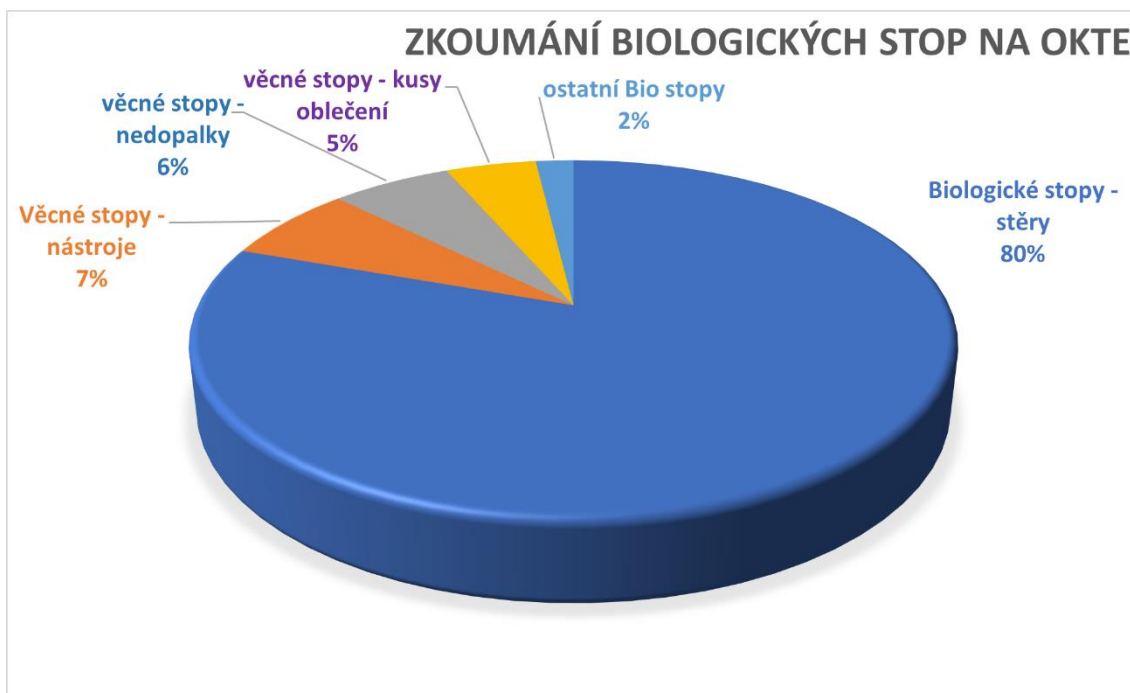
Graf II: Znázornění zkoumání stop oboru Genetika

Tabulka I: Statistické údaje krádeže vloupáním do rodinných domů na území České republiky za rok 2023

Graf I Zkoumání trasologických stop na OKTE⁶⁵

Graf II Zkoumání biologických stop na OKTE⁶⁶

⁶⁵ Zdroj informace od pracovníka OKTE, obor trasologie

⁶⁶ Zdroj informace pracovníka OKTE, obor genetika

Tabulka I: Statistické údaje krádeží vloupáním do rodinných domů na území České republiky za rok 2023⁶⁷

měsíc	celkem skutků	objasněno přímo	objasněno dodatečně	celkem objasněno	objasněnost
leden	219	26	40	66	30,1 %
únor	444	42	66	108	24,3 %
březen	664	86	105	191	28,8 %
duben	863	129	144	273	31,6 %
květen	1 049	170	160	330	31,5 %
červen	1 201	215	178	393	32,7 %
červenec	1 349	250	187	437	32,4 %
srpen	1 517	297	194	491	32,4 %
září	1 670	347	206	553	33,1 %
říjen	1 713	386	225	611	35,7 %
listopad	1 923	439	228	667	34,7 %
prosinec	2 114	473	233	706	33,4 %

⁶⁷ Policie České republiky. Statistické přehledy kriminality za rok 2023 [online]. 2024. Dostupné z WWW: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2023.aspx>

Seznam příloh

Příloha I: Interview s pracovníkem oboru Trasologie

Příloha II: Interview s pracovníkem oboru Genetika

Přílohy

PŘÍLOHA I: INTERVIEW S PRACOVNÍKEM OKTE

V rámci komparace teoretických informací s praktickými poznatky byl na pracovišti OKTE Frýdek-Místek kontaktován odborný pracovník z oboru trasologie. Ve věci s byla následně s tímto pracovníkem konzultována základní problematika předmětného oboru. Následně byly pracovníku trasologie kladeny jednotlivé otázky se zaměřením na tuto problematiku, přičemž zjištěné informace byly přepsány zcela přehledným způsobem formou strukturovaného interview.

Čím se obor trasologie zabývá?

Trasologie jako samostatný obor se zabývá zkoumáním stop objektů, konkrétně nejen lidmi, ale rovněž zvířaty i věcmi, přesněji jejich otisky bez papilárních linií a obecně stopami v různorodém materiálu.

Tento obor zahrnuje zkoumání více různých objektů, můžeme to konkretizovat?

Jedná se o jediný obor zkoumání v rámci OKTE, který zahrnuje vícero zkoumaných objektů. Statisticky nejčastější objekty zkoumání jsou trasologické stopy podešve obuvi, dále otisky rukavic, otisky pneumatik, otisky ušních boltců, otisky lidských chodidel a lidské dlaně (bez papilárních linií), otisky rtů, stopy zvířat, stopy po kousnutí zvířete či člověka. Rovněž se trasologie může zabývat otiskem předmětu na stole, který byl odcizen. Na následném srovnání je důležitý obrys předmětu a zkoumané stopy.

Jak probíhá samotné zkoumání stop?

Jedná se o exaktní obor, který užívá metody přesné komparace zajištěného materiálu a kriminalistických stop. Není zde prostor pro svoji vlastní subjektivní úvahu, že se teoreticky jedná o shodu stopy, naopak shora musí být mechanicky zřejmá a prokazatelná. S výsledkem odborného zkoumání je poté konfrontován pachatel při vyšetřování a dále u soudu, a to musí být informace v něm obsažené naprosto přesné.

Jaké jsou základní předpoklady pro kvalitní expertízu?

Výsledek odborného vyjádření či znaleckého zkoumání vždy závisí na kvalitě dodané stopy, materiálu i kvalitně zajištěného srovnávacího materiálu. Precizní srovnávací materiál je základem pro následně realizovanou kvalitní komparaci s poskytnutou konkrétní upotřebitelnou trasologickou stopou.

Takže stopy z místa činu musí být kvalitně zajištěny pro úspěšnou expertízu?

Ano, neboť markanty neboli jednotlivé znaky stop musí být zřejmé, tedy jednoznačně patrné – změřitelné a vyhodnitelné tak, aby byla ve věci individuální identifikace objektu a stopa byla relevantním důkazním prostředkem proti osobě pachatele v rámci trestního řízení.

Jsou v trasologii též vedeny trasologické sbírky stop?

Trasologické stopy jako takové nejsou evidovány v žádné databázi, a to z důvodu, neboť tyto podléhají značné opotřebitelnosti a nelze je poté zpětně patřičně srovnávat – chybí nezbytné markanty například u trasologických stop obuvi. V této problematice lze však na druhou stranu poměrně s velkou úspěšností, řekněme 90 procent, srovnávat zajištěný materiál trasologických stop z místa činu a takto prokázat sériově spáchanou trestnou činnost – za předpokladu, že daný pachatel s těmito botami spáchá trestnou činnost v krátkém časovém horizontu.

Za jakého stavu stopy jsou pracovištěm trasologie vyhodnocovány částí lidského těla?

Trasologické stopy částí lidského těla jsou zkoumány naším oborem tehdy, pokud na nich nejsou patrné papilární linie – jinak by se jednalo o stopy daktyloskopické. V případě výskytu pouze kontur dané části lidského těla je zřejmé, že taková stopa spadá do díky oboru trasologie.

Jakým způsobem jsou následně vyhodnocovány trasologické stopy částí lidského těla Vaším pracovištěm?

Na těchto stopách musí vždy být patrné kontury neboli jasné okraje stopy. Na základě patřičných typických kontur každé stopy je zřejmé, o jakou část lidského těla se jedná – například chodidlo nebo ruka. Nedají se zaměnit. Zde je následně zkoumána každá jedna

část, dále jsou rozměřeny míry vzrůstu chodidla, postavení prstů, šíře chodidla a též různé anomálie neboli markanty – například kuří oka, bradavice, chybějící články prstů apod. Tímto způsobem následně lze určit individuální identifikaci daného objektu, který stopu vytvořil. Statisticky se nejčastěji jedná o otisky ucha, chodidla dlaně a rtů.

Jaký je rozdíl při skupinové a individuální identifikaci stopy?

Zde se jedná o tu skutečnost, že skupinová identifikace objektu je dána jeho typem, například konkrétním typem obuvi. Zde se pak musí přesně identifikovat jednotlivé individuální znaky neboli markanty toho objektu, který stopu vytvořil. Řekněme, že jsou dvojce boty stejného typu, které pachatel užívá k páčání trestné činnosti a mění je. Poté je naprosto zásadní zkoumáním určit individuální identifikaci dle dodané stopy z místa činu.

Když byste měl v globálním měřítku oboru trasologie říci, jaké stopy jsou nejčastěji k vám dodávány?

Na prvním místě to jsou stopy obuvi, z dlouhodobého hlediska se jedná až o 90 % dodaných stop, dále jsou otisky pneumatik motorových vozidel, stopy po textiliích (oděv, rukavice), otisky částí lidského těla – nejčastěji z místa činu otisk ruky bez papilárních linií nebo taky otisk lidského ucha, stopy kousnutí na lidském těle.

PŘÍLOHA II: INTERVIEW S PRACOVNÍKEM OKTE

V rámci komparace teoretických informací s věcně praktickými metodami odborného zkoumání byl kontaktován odborný pracovník OKTE Frýdek-Místek z oboru genetika. S tímto pracovníkem byl poté získány faktické informace k předemné problematice a tyto byly následně zaznamenány formou strukturovaného rozhovoru.

Způsob dodání zajištěných stop na vaše pracoviště?

Věcné stopy – jsou zaslány v případě majetkové trestné činnosti v podobě předmětu, se kterým pachatel manipuloval nebo zanechal na místě činu (kleště, šroubovák, páčidlo). U majetkové trestné činnosti se ovšem nejčastěji setkáváme se stěry na odběrové tampony (značky Floq Swabs) z různých předmětů nebo míst. V případě násilné či mravnosti trestné činnosti se jedná o oděvní svršky poškozených/podezřelých (věci vydané) potenciálně potřísněné biologickým materiálem v kombinaci s věcnými stopami (např. nůž). Ke každému zkoumání má být dle pokynů také dodán eliminační materiál domácích (zúčastněných osob) – buklální stěr na standardní odběrové soupravě.

Kdo konkrétně vyhodnocuje dodaný vzorek/stopu na OKTE?

Na OKTE Frýdek-Místek, oboru genetika a biologie, se v současné době vyskytuje celorepublikové unikum – každý genetik i zároveň biolog. Tento trend se rozšiřuje na ostatní OKTE. Výjimku tvoří Kriminologický ústav, který má odvětví biologie a odvětví genetika striktně odděleny. Díky této skutečnosti jeden každý z nás ví, co je to za zkoumaný materiál, který byl dodán. Taktéž je tento pracovník už z praxe zkušený, jak by měly testy hodnotově vyjít – rovněž zde nedochází k prodlevám v komunikaci mezi jednotlivými pracovníky a je zde minimalizováno možnosti učinit v postupu chybu

Jaký je postup při vyhodnocení upotřebitelnosti stopy a následného vzorku z ní zajištěného?

Postup vyhodnocení je dán v několika krocích, konkrétně: ohledání a sběr vzorků, kvantifikace DNA, amplifikace DNA, stanovení profilu DNA.

Nejprve vzorek putuje do ohledovny, což je izolovaná místnost, kde probíhá sběr vzorků z dodaných materiálů, selektování do zkumavek. Už v ohledovně dostává vzorek svůj unikátní kód, který je poté opakovaně kontrolován a není možná záměna za jiný vzorek.

Poté je vzorek předán do laboratoře, kde se ze získaných vzorků izoluje DNA – automatizováno izolačním robotem (standardizace výsledků a eliminace lidské chyby). Z praktického hlediska jeden vzorek DNA, na jednu várku, je to celkově 88 vzorků, což je maximální využití přístroje – úsporné hledisko ve věci, pouštění nenaplněného přístroje je neefektivní.

Poté se musí udělat kvantifikace DNA – zjištění koncentrace DNA a v tomto případě jsou zjišťovány také degradační indexy (jak může být DNA degradována) a taky je tímto objasněno, jaký je podíl Y chromozomu. To je důležité například u znásilnění, kde je selekce, zda se jedná o muže nebo ne a není třeba dalšího zkoumání. Po samotné kvantifikaci DNA odpadá přibližně 15-30 % vzorků, neboť obsahují nedostatečné množství DNA pro následnou analýzu. Nejčastěji se jedná o tzv. dotykové stopy, pachatel se lehce dotkne kliky či madla.

Následně jsou vzorky amplifikovány a analyzovány v sekvenátoru (kapilární gelová elektroforéza) – další analyzování vzoru ke zjištění přesného profilu DNA. Elektroforeogram s číselnou hodnotou profilu DNA, který je následně přepsán do přehledné tabulky stanovení profilu DNA. Tento postup je standardizován, každý vzorek projde stejným procesem – není možná odchylka.

Jak byste definoval vznik vhodné upotřebitelné biologické DNA stopy

V ideálním případě je zapotřebí, aby pachatel po nějakou dobu předmětem manipuloval, aby tam zanechal svůj vzorek DNA. Není přesně možné říci období nezbytné pro manipulaci s předmětem, aby na něm zůstal kvalitní biologický materiál, neboť každý člověk je individuální v troušení biologického materiálu např. pocení, oděrky kůže apod. Obecně lze říci, že se jedná o držení nebo nesení předmětu po určitou dobu.

Například když k nám na OKTE dojde na zkoumání zajištěná biologická stopa – typickým příkladem je stěr DNA z kliky dveří. Jedná se teoreticky o věc, které se pachatel bez užití rukavic sotva trochu dotknul. Z mé praxe mohu říci, že tyto stopy bývají téměř na devětadevadesát procent nevyhodnotitelné.

Míváte metodická školení či jiná odborná vedení nadřazeným pracovištěm?

Ano, tyto metodická školení probíhají a pro OKTE je realizuje Kriminologický Ústav. Ten formou metodického vedení pořádá nezbytné metodické stáže pro pracovníky OKTE a tedy i pro náš obor genetika a biologie. Další možností jsou mezinárodní odborné konference pro pracovníky našeho oboru, dále je rozšířená forma vzdělávání samostudia odborné literatury.

Jaké jsou náklady na vyhodnocení jedné stopy?

V současné době se cena jednoho biologického vzorku, u kterého byl stanoven profil DNA, pohybuje v částce přibližně 700 Kč. Pokud se jedná o kvalitní a vyhodnotitelnou stopu, je účtována celá tato částka. V případě, že je stopa znehodnocena pro její neúčelnost nepoužitelná pro další zkoumání (nezachycena DNA), poté se účtuje přibližně polovina uvedené hodnoty.

S jakým postupem při žádosti o zkoumání se setkáváte?

V žádosti o expertízu samozřejmě nemáme detailní popis toho, co se na místě činu stalo. Přitom je vždy žádoucí ve vztahu k zajištěným věcem vědět co nejvíce dostupných informací – především pokud se jedná o kus oblečení a je požadováno zajištění biologického materiálu. V tomto konkrétním případě je poté nezbytné, aby bylo zřejmé, kde pachatel držel oběť, kde a jak dále s obětí manipuloval a jakým způsobem probíhal ten samotný trestný čin. V případě nejasností v informacích je nutno poté třeba požadovat detailnější informace nebo kompletní popis skutku, aby bylo možné zacílit následné zkoumání na přesně dané části věci či oblečení.

Vyhodnocení použitelnosti stopy probíhá poté jakým způsobem?

Ve chvíli, kdy je zkoumáním zjištěn smíšený profil DNA. Dále se může jednat o majoritní vzorek, anebo se jedná o shodu s národní databází pachatelů. Vyhodnocování profilu DNA, zda se jedná o profil jednoho člověka či více, například při nedopalku cigarety.

Pro individuální stopu – vzorek převyšuje hodnotu nezbytnou pro individuální identifikaci, i v případě směsi, u níž převažuje majoritní složka.

Pokud je ve vzorku dostatečné množství DNA a byl stanoven profil DNA, tak je dále možná možnost několika typů výsledku:

a) Byl stanoven (ne)úplný jednoduchý profil DNA, který je vhodný k porovnání s jinými profily DNA. Takový profil odpovídá jedné osobě a je vhodný pro stanovení individuální identifikace.

b) Byl stanoven (ne)úplný smíšený profil DNA, jehož majoritní složka je vhodná k porovnání jinými profily DNA. Takový profil DNA odpovídá zpravidla více osobám a jeho majoritní složka je vhodná k individuální identifikaci.

c) Byl stanoven (ne)úplný smíšený profil DNA, který je vhodný k porovnání s profilem DNA konkrétní osoby. Takový profil DNA odpovídá zpravidla více osobám a je vhodný k porovnání s profilem DNA konkrétní osoby.

d) Byl stanoven (ne)úplný smíšený profil DNA, který není vzhledem k svému charakteru vhodný k dalšímu porovnání.

V případě a) rovněž b) jsme schopni výsledek podpořit statistikou – pravděpodobnost náhodné shody (random match probability). U tohoto typu výsledku je profil DNA porovnán buď s natipovanou osobou nebo je porovnán se systémy databáze DNA.

V případě c) je také použita statistika – věrohodnostní poměr (odborně likelihood ratio), kde se porovnávají dvě hypotézy. U tohoto typu výsledku je nutné mít profily DNA poškozených (domácích osob) a podezřelých.

Podle nám dostupných informací s výsledky statistické analýzy umí pracovat statní zastupitelé i soudy. V případě nejasností jsme voláni k soudu, abychom výsledky vysvětlili nebo upřesnili.

Obecně lez říci k výskytu genetických stop jednoznačné poučky?

Každý člověk při běžné činnosti v prostoru ve větší či menší míře upouští biologický materiál – nejčastěji prostřednictvím pocení, nebo taktéž odpadlé částičky kůže. Z pohledu genetiky se jedná o stopy, které lze zajistit a užít k expertíze. Důležité je mít povědomí o místě jejich výskytu a zajistit je odpovídajícím způsobem za užití ochranných pomůcek, aby nedošlo ke kontaminaci vzoru DNA stopy.

Nejčastější typy vzorků v rámci genetiky jsou:

Biologické stěry DNA neboli stěry biologického materiálu na tamponu jsou nejčastějšími zaslánými stopami, řekněme přibližně 80 procent, dále to jsou nástroje, kterými došlo k vloupání, nedopalky cigaret zanechány na místě činu, následně kusy oblečení jako věcné stopy, a ve výjimečných případech vzorky z pitvy – srovnávací biologický materiál např. kus svaloviny ze soudního lékařství (nelze provést bukalní stěr u mrtvoly).